

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

**Katedra aplikované geoinformatiky a územního
plánování**

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta životního
prostředí**

Diplomová práce

Návrh strategického plánu rozvoje pro město

Chrastava

Vedoucí Práce: Ing. arch. Milan Macoun

Bc. Šárka Petrová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Šárka Petrová

Prostorové plánování

Název práce

Strategický plán pro město Chrastava

Název anglicky

Strategic Plan for Chrastava Town, CZ

Cíle práce

Cílem práce je se zřetelem k Integrovanému plánu rozvoje území Liberec – Jablonec a k potřebám města Chrastava navrhnout strategický plán rozvoje území s jasným územním průmětem, obsahující také akční plán projektů.

Metodika

V rešerši budou rozebrány pojmy související se strategickým plánováním, trendy v rozvoji měst, některé dokumenty související s financováním projektů z fondů EU a také budou přiblíženy pojmy související s prostorovou segregací sociálních skupin. Analytická část komplexně prověří podmínky ve městě Chrastava a také zhodnotí návaznost "plánu rozvoje města Chrastava" na "Integrovaný plán rozvoje území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou(IPRÚ)". Výstupem analytické části bude SWOT analýza, ve které budou shrnuty podmínky ve městě Chrastava. V návrhové části bude vytvořen strategický plán pro město Chrastava, který bude obsahovat vizi, globální cíl, strategické cíle a dílčí strategické cíle. Měl by být také obohacen o mapový výstup=územní průmět strategického návrhu, na který navážou karty jednotlivých projektů, které by měly pomoci cíle strategického plánu naplnit.

Doporučený rozsah práce

50 stran + přílohy

Klíčová slova

akční plán; projekty EU; plán realizace projektů

Doporučené zdroje informací

LOHROVÁ, Kamila. Zásady urbánní politiky pro česká města. Urbanismus a územní rozvoj. Brno: Ústav územního rozvoje, 2017, xx(4), 11-12. ISSN Ústav územního rozvoje.
MAIER, Karel. Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Integrované plány rozvoje území (IPRÚ), 2016, ISBN: 978-80-7538-068-5
PREISSOVÁ, Andrea. Multikulturalismus – ztracené paradigma?. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4134-4.
REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J., 1999: Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno : Masarykova univerzita v Brně. ISBN 80-210-2126-8.
WOKOUN, René. Regionální rozvoj a jeho management v České republice. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. arch. Milan Macoun

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Konzultant

Josef Miškovský

Elektronicky schváleno dne 15. 3. 2018

doc. Ing. Petra Šímová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 16. 3. 2018

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 13. 04. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci **Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování** jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

Prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s verzí odevzdanou přes Univerzitní informační systém.

V Praze dne 18.4.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. arch. Milanu Macounovi za ochotu, rady a odborné vedení práce. Dále bych chtěla poděkovat za podnětné rady a konzultace panu Mgr. Josefu Miškovskému, Ph.D. V neposlední řadě děkuji své rodině a blízkým za podporu a trpělivost při studiu.

Abstrakt

Má diplomová práce navrhuje strategický plán pro město Chrastava. V aktuálním rozvojovém dokumentu „Plán rozvoje města Chrastava“, chybí větší návaznost na nadřazené strategické dokumenty, díky kterým se jednotlivé projekty lépe zafinancují z fondů Evropské unie. Město má díky své výhodné poloze potenciál stát se rovnocenným partnerem pro ostatní města v regionu. V současné době se město potýká s úbytkem obyvatelstva, větší nezaměstnaností, než je průměr v regionu i v republice, a také nižší vzdělaností. Ve městě se nachází rozmanitá kulturní i sociální struktura obyvatelstva. V dnešní době je velice aktuálním tématem způsob vypořádání se s těmito kulturními a sociálními rozdíly. Součástí navrženého strategického plánu je vize, globální cíl, dílčí cíle a jednotlivá opatření, díky kterým by město Chrastava využilo tyto rozmanitosti ve svůj prospěch a stalo se tak městem s inovativním přístupem, městem rozmanitým, kde se můžeme setkat s poklidným soužitím občanů a velkým množstvím volnočasových aktivit.

Klíčová slova:

akční plán; projekty EU; plán realizace projektů

Abstract

My thesis proposes a strategic plan for the town of Chrastava. In the current development document, "The Chrastava Development Plan", there is no longer a connection to superior strategic documents that makes individual projects easier for founding from the European Union funds. Thanks to its convenient location, the city has the potential to become an equal partner for other cities in the region. Nowadays, the city is struggling with depopulation, higher unemployment rates than the average in the region and in the country, and also with a lower level of education. The city has a diverse cultural and social structure of the population and typical current issue is how to deal with these cultural and social differences. Part of the proposed strategic plan is a vision, a global goal, partial goals, and individual measures that allows the city of Chrastava to take advantage of this diversity, transform it to its benefit and become a city with an innovative approach where we can see the peaceful coexistence of citizens and a large number of leisure activities.

Keywords:

action plan; European Union projects; project implementation plan

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce	12
3 Literární rešerše	13
3.1 Strategické plánování	13
3.2 Zásady urbánní politiky pro česká města	15
3.3 Územní rozvoj a prostorové proměny měst	16
3.3.1 Racionální komplexní model plánování vs. Obhájcovský model plánování	16
3.4 Sociální vyloučení	18
3.5 Multikulturalita	19
3.6 Evropské fondy	20
3.7 Integrovaný regionální operační program	21
3.8 Integrované nástroje v České republice	21
3.9 Místní akční skupina	26
4 Metodika	27
5 Analytická část	28
5.1 Podrobný rozbor Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou	28
5.2 Rozbor dokumentu „Aktualizace programu rozvoje města Chrastava 2015 – 2020“ a porovnání jeho cílů s cíli dokumentu IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou	37
5.2.1 Strategické cíle	38
5.2.2 Porovnání komplexního strategického cíle aktualizace PRMCh a globálního cíle IPRÚ Liberec – Jablonec n/N	39
5.2.3 Porovnání strategických cílů aktualizace PRMCh a strategických cílů IPRÚ Liberec – Jablonec n/N	39
5.3 Analýza města Chrastava	41
5.3.1 Základní údaje o městě	41
5.3.2 Environmentální analýza	41
5.3.3 Povodně 2010	42
5.3.4 Socioekonomická analýza města Chrastava	44
5.4 Dotazníkové šetření	52
5.5 SWOT analýza města Chrastava	57
6 Praktická část	59
6.1 Vize	59
6.2 Cíle	60
6.3 Strom cílů	63
6.4 Přehled opatření	64
6.5 Akční plán finančních opatření	66
6.6 Implementace strategického plánu	70

6.6.1	Základní fáze implementace:	70
6.6.2	Zveřejnění	70
6.6.3	Nastavení organizačního zajištění, informování zaměstnanců městského úřadu a stanovení zodpovědných osob	71
6.6.4	Postupná realizace jednotlivých opatření.....	72
6.6.5	Monitoring	73
6.6.6	Aktualizace akčního plánu	73
6.6.7	Projektový cyklus v jednotlivých krocích.....	74
6.7	Územní průmět strategického plánu	75
7	Diskuse	77
8	Závěr	79
9	Seznam použitých zdrojů.....	80
10	Přílohy	83
11	Seznam obrázků	83
12	Seznam tabulek.....	84

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BOTTOM UP –	Přístup zdola nahoru
CLLD –	Komunitně vedeného místního rozvoje
ESIF –	Evropské strukturální a investiční fondy
EU –	Evropská unie
IPRM –	Integrovaný plán rozvoje měst
IPRÚ –	Integrované plány rozvoje území
IROP –	Integrovaný regionální operační program
ITI –	Integrované územní investice
MAS –	Místní akční skupina
MS2014 –	Monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020
PRLK –	Program rozvoje Libereckého kraje
PRMCh –	Program rozvoje města Chrastava

1 Úvod

Severočeské město Chrastava jsem si pro svou diplomovou práci vybrala zejména pro jeho skrytý potenciál, který nedokáže využít. Toto město má výhodnou polohu v blízkosti česko-německo-polského trojzemí a je přímým sousedem krajského města Liberec.

Sociálně slabší vrstvy občanů a kulturní menšiny, které se ve městě nacházejí, nedokáže město díky svému nedostatečnému institucionálnímu zázemí vhodně začlenit do běžného chodu města. Nejen z tohoto důvodu je město neschopné připojit se ke stoupajícímu životnímu standardu v tomto regionu. Díky tomuto trendu ztrácí město obyvatele a láká pouze investory, podnikající v nižších odvětvích.

Je důležité, aby město tento stav řešilo a hledalo způsoby, jak zastavit úbytek obyvatel, nastartovalo svůj rozvoj a stalo se kvalitním a sebevědomým partnerem pro ostatní města v regionu.

V dnešní době by každé město mělo mít svůj strategický dokument, který bude udávat směr rozvoje ve městě a zejména oblasti do kterých je třeba investovat. Problém nedostatku financí v rozpočtu města, na realizaci opatření, která by vedla k nastartování rozvoje správným směrem, lze řešit čerpáním financí z fondů Evropské unie. Pro čerpání financí z těchto fondů je důležité, aby strategický dokument města navazoval na nadřazený strategický dokument.

2 Cíl práce

Cílem práce je se zřetelem k Integrovanému plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou a k potřebám města Chrastava navrhnout strategický plán rozvoje území s jasným územním průmětem, obsahující také akční plán projektů.

3 Literární rešerše

3.1 Strategické plánování

Tato diplomová práce nahlíží na strategické plánování z pohledu regionálního, nikoliv z pohledu plánování podniku.

Obecně řečeno je plánování představa budoucnosti. Aby bylo možné budoucí vývoj správně odhadnout, musíme být dobře obeznámeni se současnou situací a s dosavadním vývojem v území.

„Základním prostředkem rozvoje je strategické plánování udržitelného rozvoje ve venkovských oblastech. Strategické plánování rozvoje je velmi složitým, náročným a odpovědným úkolem. Plánuje se na „evropské“, národní a regionální (krajské) úrovni, na které by mělo navazovat plánování na úrovni místní – mikroregionální (Škrabal, 2006).“

Je žádoucí, aby strategický plán splňoval parametry, které Evropská unie nastavila pro rozvojové dokumenty, zejména zakotvení principů trvale udržitelného rozvoje. Kvalitní strategický plán musí navazovat na rozvojové dokumenty vyšších územních celků jako je kraj, stát a EU. Můžeme tedy strategický plán rozvoje mikroregionů považovat za koncepční dokument, jehož úkolem je popisovat klíčové jevy mikroregionu, hodnotit je a navrhnout pro něj dlouhodobé cíle a opatření, které přispějí ke všeobecně pozitivnímu rozvoji, a to zejména v oblastech životního prostředí, ekonomiky, sociálně – společenských a kulturních aktivit a posílení venkovských oblastí. To nám pomáhá najít nejlepší systém, jak řídit činnosti uvnitř mikroregionu tak, aby byly co nejlépe řešeny problémy, které jsou společné pro více obcí v regionu.

Důležitým faktorem při tvorbě strategického plánu jsou faktory jako zapojení širší veřejnosti, zajištění odpovídajících investic externích finančních prostředků pro jednotlivé prioritní oblasti, opatření a projekty.

Proces strategického plánování můžeme rozdělit na tři části, a to analytickou část, strategickou část a implementační část. Tyto části jsou vzájemně provázané a tvoří spolu celek (Škrabal, 2006).

Strategické plánování může být chápáno také jako proces, při kterém dochází k utváření představy o tom, jakým směrem se samosprávný celek bude ubírat v budoucnosti. Je důležité vytipovat oblasti, na které bude třeba se zaměřit a vylepšit je prostředky, které budou považovány za nejvhodnější. Velice důležité je zaměřit se na zlepšení ekonomického prostředí v daném regionu. Snažíme se během plánování nastavit takové podmínky, které uspokojí všechny zúčastněné strany. Proto je nutné, aby s dohodou souhlasili všichni (státní správa, odborové svazy, orgány nevládního sektoru, veřejnost, atd.) Cílem je také dosáhnout zlepšení společensko-politické situace, což by mohlo pomoci vyřešit dané problémy v území. Zlomem ve strategickém plánování byla možnost začít čerpat finance na podporu místního rozvoje ze strukturálních fondů EU. To bylo možno díky faktu, že strategické plánování zjednodušuje identifikaci hlavních záměrů projektů v návaznosti na dlouhodobé cíle rozvoje města (Janoušková, 2008).

„Strategické plánování lze chápat také jako proces, kdy osoby k tomu pověřené představují budoucnost určité organizace či daného územního celku a potřebné postupy a činnosti, kterými se plánovaná budoucnosti dosáhne (Goodstein, Nolan, & Pfeiffer, 1993).“

Z širšího pohledu můžeme rozlišit několik stupňů koncepčního dokumentu (Škrábal, 2006):

- **Dlouhodobý koncepční dokument** – stanovuje základní směr rozvoje a říká, na jaké oblasti by se měl rozvoj zejména zaměřovat
- **Střednědobý dokument**
- **Krátkodobý dokument** – tento typ dokumentu konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů. Nejčastěji mají zpracované koncepční dokumenty spíše větší obce. Pro menší obce je typické plánování na úrovni svazků obcí, kdy do koncepčního dokumentu včleňují společné cíle

Hlavními přínosy strategie rozvoje obce jsou (Binek J. , a další, 2009):

- Sladění představ o rozvoji obce.
- Identifikace problémů a možných řešení.
- Formulace rozvojových záměrů a projektů.
- Rozvržení realizace aktivit a subjektů se na nich podílejících
- Alokace vlastních finančních prostředků a určení potřeby prostředků vnějších.
- Strategické plánování vize a cíle, čeho se chce dosáhnout a jak toho dosáhnout.
- Východisko pro územní průřez aktivit v územním plánu.

3.2 Zásady urbánní politiky pro česká města

Dokument Zásady urbánního rozvoje byl aktualizován v červenci roku 2017. Na tvorbě dokumentu se podílela skupina z vybraných měst, zástupců zastřešujících organizací a relevantních rezortů z České republiky. Hlavním cílem urbánní politiky je sjednotit přístupy všech úrovní veřejné správy k rozvoji měst. V dokumentu je popsáno pět zásad, kterými by se města měla řídit v dalším rozvoji (UUR, 2017):

- **Zásada číslo jedna** – Strategický a integrovaný přístup k rozvoji měst
Popisuje uplatňování a používání nástrojů a dokumentů strategického rozvoje měst, dále také definuje koordinaci nástrojů a přístupů k rozvoji měst, integraci přístupu k řízení rozvoje území a zajišťování informační a metodické pomoci.
- **Zásada číslo dva** – Polycentrický rozvoj sídelní soustavy
V této zásadě je uveden způsob zaměření podpory a realizace polycentrického rozvoje, samotný vyvážený a polycentrický rozvoj sídelní soustavy.

- **Zásada číslo tři** – Podpora rozvoje měst jako pólů rozvoje v území

Tato zásada je rozdělena na sociální, demografickou a ekonomickou oblast. Poté na dopravu, technickou infrastrukturu, veřejný prostor, veřejné služby, veřejnou správu a bydlení.

- **Zásada číslo čtyři** – Péče a městské životní prostředí

Do této zásady patří životní prostředí, změna klimatu, péče o přírodu a krajinu, vyvážený vztah mezi městským a venkovským prostorem, environmentální vzdělávání, informovanost veřejnosti a udržitelné využívání přírodních zdrojů.

- **Zásada číslo pět** – Zajištění implementace nové městské agendy

Tato zásada byla sice formálně zařazena, ale bude rozpracována až v návaznosti na vznikající nadřazené dokumenty na úrovni OSN.

3.3 Územní rozvoj a prostorové proměny měst

"Pojem územní rozvoj chápeme jako záměrnou změnu užívání území, nebo staveb v něm tak, aby se maximalizoval jeho užitek (Maier & Čtyroký, 2000)."

Požadavky na urbanizované území se časem vyvíjí a zejména v posledním období je jejich proměna stále rychlejší. Na druhou stranu materiální proměna realizovaná v území trvá relativně dlouhou dobu, o to dlouhodobější jsou její fyzické výsledky. Ne vždy se ovšem povede, že investice přispějí ke zhodnocení území. Důležitým faktorem je, zda v budoucnu bude existovat poptávka po využití území, které je investicí do územního rozvoje nabízeno. Z tohoto důvodu předchází investicím do území podrobná analýza existujících a budoucích tržních potenciálů a podmínek trhu na místě plánované investice (Maier & Čtyroký, 2000).

3.3.1 Racionální komplexní model plánování vs. Obhájcovský model plánování

Velmi důležitou roli v plánování měst mají vedle veřejné správy a politiků urbanisté. Ti vedle plánování v praxi vytvářejí z plánování měst vědeckou disciplínu a odlišné nebo protichůdné teorie mají poté vliv zase na plánování v praxi. Určují,

jaká by měla dobrá praxe být. Různé urbanistické teorie a školy mají velký význam i na dnešní plánování a rozvoj měst.

Racionální komplexní model má kořeny již v osvícenství. Jeho podstata se skrývá v důrazu na rozum ve veřejném životě.

„Hlavní důraz se klade na potřebu státní intervence na trzích a ve „spontánních“ společenských procesech a ústřední otázkou je adekvátní forma společenského vedení (Sendercock & Lyssiotis, 2003)“.

V této teorii urbanizmu plní urbanista funkci pomocníků moci, který plně spoléhá na své znalosti a ví, co je pro veřejnost nejlepší. Urbanista v tomto modelu nahlíží na pojem „veřejnost“ jako na jeden celek a nebere ohledy na sociální třídu nebo rasu. Tento druh plánování byl praktikován jako „shora dolů“, také díky tomu se potýkal s kritikou ze strany občanské iniciativy, které ho považovaly za nedemokratické.

Jako reakce na nespokojenost s racionálním plánováním a rozsáhlé nepokoje, vznikl v polovině šedesátých let ve Spojených státech obhájcovský model urbanizmu. Tento model se pozastavoval nad tím, jak velký důraz je kladen na prostředky a otázka účelu je opomíjena. Model zdůrazňuje důležitost politiky v plánování, a jak je důležité, aby se urbanisté do ní zapojovali, aby vedli diskuze o tom, kdo a co jakým plánem získá a co to komu konkrétně přinese. Urbanista by dle tohoto modelu zastupoval ty, kteří sami nemohou nebo neumí prosadit své zájmy. Typickou skupinou, která potřebuje toto zastoupení, jsou obyvatelé chudinských čtvrtí, sociální a kulturní menšiny. Teorie, které navázaly na obhájcovský model, počítají s rolí urbanisty jako zásadní postavy v procesu plánování měst, ale zároveň volají po lepším rozdělení moci a větší participaci obyvatel. Cílem je dosáhnout plánování „zezdola nahoru“, kdy plánování bere v potaz potřeby jednotlivých komunit, které se přímo zapojí do procesu (Sendercock L. , 2003).

Strategický plán v mé diplomové práci staví urbanistu právě do role obhájce sociálních a kulturních menšin. Cíle a jednotlivá opatření jsou navrhována, tak aby byly prospěšné pro všechny skupiny stejným dílem a nikdo nemohl být z jeho užitku vyloučen žádnou politickou ani jinou vůlí.

3.4 Sociální vyloučení

„Sociální vyloučení chápeme jako situaci, kdy lidé nemohou sdílet určité sociální statusy či sociální instituce a podílet se na sociálních, ekonomických, politických a kulturních systémech, které podmiňují sociální integraci jedince do společnosti a účast na společenských aktivitách, obvykle znamená i formu sociální izolace. A to jak na makrosociální úrovni, tak i v mikrostrukturální rovině v místních komunitách (Holek, 2007).“

Při bližším pohledu zjistíme, že sociálně vyloučení jedinci se stýkají z velké většiny pouze s lidmi stejného společenského statusu, v jakém se oni sami nacházejí, tím je také zapříčiněn fakt, že tito jedinci mají méně kontaktů, než kolik jich je běžné u ostatní populace. V takovém případě mluvíme o vyloučení ze sdíleného sociálního kapitálu společnosti (Holek, 2007).

Vyloučená lokalita

Tímto termínem bývá označeno území, které se uzavírá před svým okolím a žije si svými pravidly. Ve většině případů se v takových lokalitách zdržují kulturní menšiny.

Sociální inkluze

Vytváření podmínek pro co možná nejméně problematické začleňování osob, které se dostaly do situace sociálního vyloučení, ať už z důvodu nízkého sociálního statusu nebo příslušnosti k národnostní menšině (Preissová, 2012).

Sociální inkluze je poměrně nový nástroj spolupráce aplikovaný na všech úrovních menšinové společnosti, se snahou jejich bezproblémového sociálního začleňování, při zachování jejich národnostních hodnot, jako je jazyk, kultura, tradice. (Holek, 2007).

3.5 Multikulturalita

Když mluvíme o multikulturalitě, mluvíme o existenci různých kultur v dnešním světě. Tento pojem je úzce spjatý s pedagogikou, která se snaží vést děti a mládež k pochopení této problematiky a především ke schopnosti multikulturní svět chápat, orientovat se v něm a zejména se pak postavit čelem ke své budoucnosti.

Klíčem k takové výchově je poskytování informací o všech menšinách, zejména romské, židovské a německé, jejich osudech a kultuře, utvářet vztahy porozumění a sounáležitosti s nimi. Měla by být velká snaha o partnerství, spolupráci a solidaritu, která povede k životu bez konfliktů a negativních postojů ve společnosti různých národů, jazyků, menšin a kultur, která povede ke schopnosti respektovat i značné odlišnosti mezi lidmi a kulturami dnešního světa (Preissová, 2014).

Multikulturní plánování měst

Dle Lonie Sandrcockové (2003) se musí při plánování multikulturních měst urbanisté učit místní znalost od lidí z ulic, protože kdo zná místní problematiku lépe než lidé, kteří žijí na jeho ulicích? Kdo zná problémy vesnic lépe než vesničané? Plánování by nemělo fungovat pouze za pomoci čísel a ekonomiky a implementování zaběhlých vzorců plánování na jakémkoliv území bez jeho bližšího poznání. Pro poznávání místní problematiky může být použito mnoho forem, například vyprávění příběhů, poznávání hudby a místní divadelní scény. Za pomoci těchto ukazatelů si plánovač může udělat představu o místním rozdělení sociálních a kulturních tříd a způsobu fungování těchto různých skupin. Urbanista by měl podporovat skupiny, které můžou mít problém se začlenit a sebevědomě se prosadit ve společnosti. Měl by pomoci těmto skupinám, aby se také cítily ve městech jako „doma“.

Kritika multikulturality

Jedním z nejostřejších kritiků je Giovanni Sartori, který napsal knihu Pluralismus, Multikulturalismu a přistěhovalci. Dle jeho názoru není ideálním řešením situace naší společnosti, ve které se mísí řada různých kultur, multikulturalismus ale pluralismus. Tyto dva pojmy jsou v dnešní době často směřovány. Autor uvádí, že bychom se měli mít před tímto směřováním na pozoru. Pluralismus i multikulturalismus jsou otevření cizím kulturám, ovšem pluralismus

hlásá nebezpečí přílišné otevřenosti. Sartorini přikládá velký význam smyslu slova občan. Pro občana je domovem jeho vlast, kde má své místo a stará se, aby dobře fungovala. V knize je vyčítáno politikům, že přidělují lehce občanství a tím dávají ostatním kulturám pocit, že jsou vítáni a také, že zákony upřednostní právě kulturní menšiny. Zmiňuje obavy, že pokud se na řízení společnosti budou podílet kulturní menšiny, zanikne celá společnost, jelikož menšiny budou brát zřetel pouze na své blaho nikoli na blaho celé společnosti. Autor uvažuje o multikulturalismu jako o diktátu kultury, do níž se rodíme a nemůžeme z ní uniknout. Oproti tomu teorie pluralizmu předpokládá, že kultura (náboženství, jazyk, tradice atd.), je výsledkem dobrovolného a svobodného rozhodnutí, zároveň tento směr neodmítá rozmanitost (Sartori, 2005).

3.6 Evropské fondy

Dle MMR (2012) fondy EU tvoří nejdůležitější nástroj uskutečnění evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). S pomocí evropských fondů se rozdělují finanční prostředky, určené k minimalizaci ekonomických a sociálních odlišností mezi členskými státy a jejich regiony.

Rozdělení fondů (MMR, 2012):

- **Strukturální a investiční fondy**

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)

- Evropský sociální fond (ESF)

- Fond soudržnosti (FS)

- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

- **Ostatní fondy**

- Fond solidarity

- Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

3.7 Integrovaný regionální operační program

Integrovaný regionální operační program (dále jen IROP) je široce zaměřený program snažící se o lepší kvalitu života ve všech částech České republiky. Tento program podporuje rozvoj v těchto oblastech: konkurenceschopnost, infrastruktura, veřejná správa atd. Hlavní oblastí podpory jsou silnice II., případně III. třídy, dopravní obslužnost, Integrovaný záchranný systém, sociální integrace, sociální podnikání, zdravotnická zařízení s důrazem na špičkovou specializovanou péči, vzdělávání, zlepšení energetické účinnosti v budovách, kulturní památky včetně muzeí, tzv. e-government (informační systémy pro státní správu) a územní plánování měst a obcí. Tato podpora se bude týkat všech krajů kromě hlavního města Prahy, které se bude týkat pouze e-government (MMR, 2012).

Tento program byl schválen Evropskou komisí 4. června 2015. Žadatelé z České republiky z něj mohou získat (počítáme-li národní spolufinancování), přibližně 144 miliard korun. Dne 31. července roku 2015 byly vyhlášeny první výzvy k podávání projektů (MMR, 2012).

Program byl vytvořen po zkušenostech z předešlého programového období a to zejména z realizace Integrovaného operačního programu (IOP) a regionálních operačních programů (ROP). Oproti těmto programům bude IROP více zaměřen na konkrétní tematické oblasti prokazatelně podporující konkurenceschopnost.

V tomto období budou více využívány inovativnější formy, finanční a integrované nástroje. Integrované nástroje představují prostředek, jak koncentrovat prostředky EU ve specifických typech území a tím posílit další rozvoj těchto oblastí a také pomoc k vyrovnaní územních rozdílů (MMR, 2012).

3.8 Integrované nástroje v České republice

V naší republice je používán integrovaný přístup pro využití ESI fondů (Evropské strukturální a investiční fondy disponující v období 2014–2020 rozpočtem ve výši 454 miliard eur, a jsou tak hlavním nástrojem investiční politiky Evropské unie.) Tento přístup je realizován pomocí tří integrovaných nástrojů – Integrovaných územních investic (ITI), Integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). Integrované územní investice budou v České

republice využity v největších metropolitních oblastech a sídelních aglomeracích celostátního významu. Nástroj IPRÚ bude možné realizovat pro města a jejich funkční zázemí, a to v Českých Budějovicích, Jihlavě, Karlových Varech, Mladé Boleslavi, Zlíně a Liberci-Jablonci nad Nisou. Komunitně vedený místní rozvoj se zaměřuje na konkrétní venkovské území a jeho potřeby. Je vedený Místními akčními skupinami (ITI, 2018).

Konkrétní integrované nástroje

- Integrované územní investice (ITI)
- Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)
- Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

„Nositelé integrovaných nástrojů, tj. příslušná města či místní akční skupiny (MAS), musí nejprve pro své území zpracovat integrovanou strategii, jejíž součástí bude vymezení priorit, které mají být jejím prostřednictvím financovány. Integrované strategie přitom umožní financovat aktivity z různých prioritních os, jednoho či více operačních programů (MMR, 2012).“

Integrované územní investice (ITI)

Základní charakteristika v bodech

- Nástroj realizace územní dimenze v metropolitních oblastech celostátního významu.
- Nový nástroj uplatnění integrovaného přístupu s využitím Evropských strukturálních investičních fondů.
- Realizace na základě zpracované a schválené integrované strategie.
- Určeny pro metropolitní oblasti/sídelní aglomerace s koncentrací nad 300 tisíc obyvatel.
- Realizace v metropolitních oblastech Prahy, Brna, Ostravy, Plzně a v sídelních aglomeracích Ústecko-Chomutovské, Olomoucké a Hradecko-Pardubické aglomerace.

V celé Evropě jsou do tohoto nástroje vkládány velké naděje, zejména se předpokládá, že se díky tomu dojde k posílení urbánní dimenze realizovaných opatření. Hlavním cílem ITI je soustředění pozornosti na klíčové tematické okruhy rozvoje, které jsou specifické pro danou metropolitní oblast a jsou v souladu s cíli a prioritami Evropské unie (MMR, 2012).

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

CLLD je metoda, která má za cíl zapojení partnerů na místní úrovni. Používá se pro venkovské území, konkrétně v území MAS tvořeném správními územími obcí s méně než 25 000 obyvateli, kdy maximální velikost MAS nepřekročí hranici 100 000 obyvatel a nebude menší než 10 000 obyvatel

Snaží se být účinným nástrojem vedoucím k novým, efektivnějším a udržitelnějším formám hospodářského i sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí. Postupy jsou tvořeny v souladu se Strategií Evropa 2020.

Komunitně vedený místní rozvoj v bodech:

- zaměřen na konkrétní subregionální území – území MAS
- zapojením místních akčních skupin složených ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy
- uskutečňován na základě integrovaných a více odvětvových strategií
- zaměřen na místní potřeby a potenciál, zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a případně spolupráci

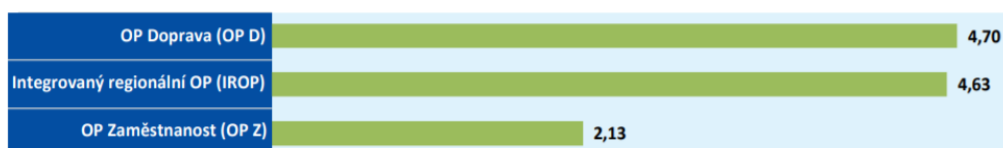
Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)

S tímto nástrojem přichází Česká republika z důvodu specifické sídelní struktury, pro kterou jsou nástroje ITI a CLLD, které jsou v evropském nařízení, nedostačující. Tento nástroj se zaměřuje na teritoriální nebo územní rozměr, což je nový objekt podpory Evropských strukturálních a investičních fondů. IPRÚ v programovém období 2014–2020 navazuje na zkušenosti, které byly získány

v minulém období, integrovanými plány rozvoje měst (IPRM). Oproti IPRM byla snaha dát IPRÚ lepší věcný, finanční i územní rozměr.

Využití Nástroje IPRÚ je uvedeno v dohodě o partnerství, kterou uzavřela EU s Českou republikou. Bude využíván zejména třemi operačními programy, a to Integrovaným operačním programem (IROP), Operačním programem Zaměstnanost (OP Z) a Operačním programem Doprava (OP D) za předpokladu, že vyhodnocení tohoto nástroje prokáže úspěšnost, očekává se, že bude využit i v jiných programech.

Alokace operačních programů 2014–2020 (mld. EUR)

Tabulka 1. Využití zdrojů jednotlivými programy pomocí nástroje IPRÚ, Zdroj: (MMR, 2016)

„Integrované plány rozvoje území (IPRÚ) představují nástroj pro udržitelný rozvoj regionálních pólů růstu s přirozeným spádovým územím, jež se nacházejí mimo metropolitní oblasti/aglomerace využívající nástroj ITI. Nástroj IPRÚ bude možné realizovat v regionálně významných aglomeracích, v nichž nebude uplatněn nástroj ITI.“

V tomto období je IPRÚ (MMR, 2016) tvořen pro tato území:

- České Budějovice
- Jihlava
- Karlovy Vary
- Liberec – Jablonec nad Nisou
- Mladá Boleslav
- Zlín

Investice se budou zaměřovat zejména na tato odvětví:

- veřejné služby (především sociální)
- vzdělávání a trh práce
- dopravní obslužnost
- budování potřebných infrastruktur nezbytných pro rozvoj území

Samotná města mohou nástroj doplnit o individuální projekty se zaměřením na oblast životního prostředí či propojení výzkumných kapacit a aplikace jejich výstupů do praxe, inovace a podnikání.

Harmonogram přípravy realizace IPRÚ (MMR, 2018):

- Od roku 2013 probíhala příprava IPRÚ.
- V roce 2014 začaly aglomerace předkládat pracovní verze integrovaných strategií pro jejich oblast. Jejich upřesnění a schválení proběhlo koncem roku 2015 a v první polovině roku 2016.
- Ministerstvo pro místní rozvoj vyhláší průběžnou výzvu k předkládání IPRÚ prostřednictvím MS2014+.
- Žadatel předkládá žádost o podporu integrované strategie prostřednictvím portálu ISKP14+ monitorovacího systému MS2014+ na základě výzvy vyhlášené MMR. Každý nositel IN (žadatel) předkládá pouze jednu žádost o podporu integrované strategie. Novou žádost může nositel předložit pouze v případě, kdy byla předchozí předložená integrovaná strategie zamítnuta, a proces hodnocení byl ukončen.
- Hodnocení předložené IPRÚ je rozděleno do dvou fází (1) kontroly formálních náležitostí a přijatelnosti a (2) věcného hodnocení.
- Realizační fáze byla započata vyhlášením výzvy řídicích orgánů na podporu integrovaných projektů. Vyhlášení výzev bylo od první poloviny roku 2016 a dále dle harmonogramu konkrétních operačních programů.
- Průběžná evaluace nástroje IPRÚ bude provedena v roce 2018

3.9 Místní akční skupina

Tuto kapitolu jsem do práce zařadila zejména z toho důvodu, že i pomocí místních akčních skupin lze čerpat finance z fondů EU a město Chrastava se nachází v místní akční skupině Podještědí.

Místní akční skupina, pro kterou se používá zkratka MAS, je právnická osoba. Nejčastěji je společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které není závislé na politickém rozhodování. MAS spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků (NSMAS, 2015)

MAS se snaží tvořit koordinovaný rozvoj venkova tím, že vytváří integrované strategie místního rozvoje. Tyto strategie kladou důraz zejména na místní potřeby a potenciál (NSMAS, 2018)

V současné době se na území České republiky nachází okolo 180 MAS. Každá MAS zpracovává pro své území strategii komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2017. Tuto strategii musí schválit všichni partneři a tím se prohloubí pocit důvěry a schopnost spolupráce mezi nimi. Velkou výhodou MAS je princip zdola - nahoru, což znamená, že podněty přicházejí přímo z potřeb obyvatel.

Úkolem MAS je zveřejňovat výzvy pro místní žadatele o dotace. Těmto žadatelům také poskytuje konzultace, poradenskou činnost, a administrativu. Projekty žadatelů hodnotí a vybírá ty nejvhodnější k financování. MAS se také intenzivně zapojují do dění v regionu ať už jako pořadatel nebo jako partner. (masjiznihana.cz, 2018)

4 Metodika

V rešerši budou rozebrány pojmy, související se strategickým plánováním, trendy v rozvoji měst některé dokumenty, související s financováním projektů z fondů EU a také budou přiblíženy pojmy, související s prostorovou segregací sociálních skupin, problematika multikulturalizmu i jeho kritika. Analytická část komplexně prověří podmínky ve městě Chrastava a také zhodnotí návaznost "Aktualizace plánu rozvoje města Chrastava" na "Integrovaný plán rozvoje území aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou (IPRÚ)". Výstupem analytické části bude SWOT analýza, ve které budou shrnuty podmínky ve městě Chrastava. V návrhové části bude vytvořen strategický plán pro město Chrastava, který bude obsahovat vizi, globální cíl, strategické cíle a dílčí strategické cíle. Na dílčí strategické cíle budou navázána jednotlivá opatření. Poté budou v akčním plánu podrobněji rozepsána některá opatření, která by bylo možné provést do 10 let. Součástí strategického plánu je také implementační část, díky které by mělo město umět se strategií dobře nakládat.

Jedním z výstupů bude také územní průmět strategického plánu, který bude zobrazen na mapovém výstupu a bude z něho zřetelné, jaké plochy tímto dokumentem změní své využití.

5 Analytická část

5.1 Podrobný rozbor Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou

Tato verze Strategie byla vytvořena v souladu s existujícími i chystanými metodickými pokyny a doporučeními. Cílem všech aktérů, kteří se podíleli na jejím vzniku, bylo vytvořit kvalitní pracovní základ integrovaného plánu pro zdárné a smysluplné využití dotačních prostředků z fondů EU v programovacím období 2014-2020. Tento dokument je první takto komplexně vytvořený strategický dokument, na kterém se podíleli zástupci obou měst. Tato úzká spolupráce se ukázala jako velice přínosná.

Při tvoření dokumentu byl brán v potaz zejména integrovaný přístup k řešení zjištěných problémů ve vymezeném území a společné působení navrhovaných cílů a opatření. Důležité bylo společné řešení a vzájemná provázanost specifických cílů i rozvojových opatření, potřebných pro celou aglomeraci.

Velice důležitá je publicita projektu na webových stránkách statutárního města Liberec, statutárního města Jablonec nad Nisou a správního obvodu Vratislavice nad Nisou. Jsou zveřejňovány informace o novinkách v projektu. Informace se také průběžně podávají Komisi pro rozvoj a strategické plánování. V neposlední řadě je také pravidelně informována veřejnost a jsou uveřejňovány tiskové zprávy.

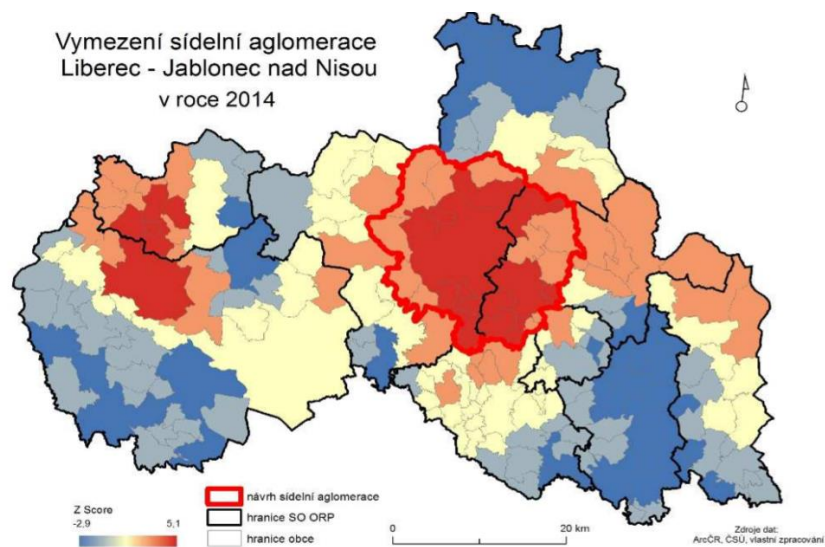
Předkládaná pracovní verze IPRÚ, byla zpracována v souladu s postupy Metodiky přípravy veřejných strategií. Poté byla tato verze zveřejněna na webových stránkách pracovní skupiny pro udržitelný rozvoj a webových stránkách IPRÚ, dále pak na webu obou měst a na webu samostatného městského obvodu Vratislavice nad Nisou. Díky tomuto přístupu mohl každý tuto verzi připomínkovat, pro což byla zřízena speciální emailová adresa.

Ve srovnání s rozvojovými dokumenty měst a obcí je IPRÚ specifická v tom, že má užší zaměření pouze na vybraná témata. Témata, která budou vybrána, musí splňovat tyto podmínky:

- 1) Téma musí být identifikováno jako zásadní a klíčové pro rozvoj řešeného území.
- 2) Současně musí být financovatelné prostřednictvím územní dimenze z příslušných operačních programů.

Zpracování strategie a zejména pak výběr témat a tvorba „stromu cílů“, byla přizpůsobena výše uvedeným bodům. Za důležité bylo považováno zapojit do diskuse široký okruh aktérů a zejména politické zástupce měst a obcí. Tato diskuze měla za úkol stanovení priorit.

Pro IPRÚ území Liberec – Jablonec nad Nisou bylo jasně vymezeno území Aglomerace, a to pomocí expertního posouzení území, multikriteriálních statistických metod, vymezení na základě geografických a socioekonomických ukazatelů a byl brán ohled na přirozené vztahy a vazby v území. V pracovní verzi byla vymezena aglomerace širší a užší. Řídící výbor schválil dne 13.5.2015 variantu s širším vymezením.

Obrázek 1. Vymezení sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou, schválená verze,
(Zdroj: URL 1)

V **socioekonomické analýze** se IPRÚ zaměřuje na popis problémových území, jejich základní charakteristiku, na vývoj počtu obyvatelstva a jeho stárnutí, dále obsahuje podrobný popis migrace obyvatelstva, vzdělanostní kulturu, potenciál a předpoklady obyvatelstva žijícího v území, ekonomický potenciál a s tím související podnikatelské prostředí, zaměstnanost a nezaměstnanost. V neposlední

radě se také socioekonomická analýza zabývá velice do hloubky odvětvími: zemědělství, průmysl, služby, cestovní ruch, věda, výzkum, inovace, školství a vzdělávání, lidské zdroje a občanská vybavenost. Poslední dva body, které byly v této kapitole dopodrobna zanalyzovány, byly infrastruktura a životní prostředí.

Další kapitolou tohoto dokumentu je **analýza klíčových aktérů** v území (stakeholderů), kteří jsou nezbytní pro realizaci integrovaných investic na území této aglomerace. Nejdůležitějším aktérem je pro tuto strategii město Liberec, které je nositelem. Nositel je odpovědný za naplňování principu partnerství, za přípravu integrované strategie, za naplňování principu partnerství a koordinaci aktivit relevantních aktérů v rámci funkčního území.

„Pro nositele integrovaných strategií je důležité identifikovat klíčové aktéry aglomerace (stakeholdery) a jejich důležitost, protože tyto subjekty často výrazně ovlivňují rozvoj území – jsou vlastníci know-how, odborných znalostí, finančních prostředků, technického vybavení apod. Na základě identifikace stakeholderů budou nejvýznamnější z nich zapojeni do tvorby strategie, což zaručí výběr vhodných cílů a priorit rozvoje území.“ (Integrovaný plán rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou, 2015)

Základními skupinami stakeholderů, kteří mohou zásadně ovlivnit priority a cíle IPRÚ jsou: Všechna města a obce v daném území, další územní jednotky (Euroregiony, MAS apod.), státní a další veřejné instituce, skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací, významné podniky a investoři, vlastníci a správci důležité infrastruktury, školská a vzdělávací zařízení, výzkumné instituce, organizace zřízené či založené městem či krajem, nevládní neziskové organizace, zájmová a profesní sdružení.

Problémová analýza je zásadní pro další návrhovou část dokumentu a byla vytvořena dle poznatků, které byly nashromážděny v socioekonomické analýze a SWOT analýze, dále také pomocí identifikace problémů rozvoje území a jejich vyhodnocení a posouzení vlivu na všechny tři pilíře udržitelného rozvoje. Stěžejní problémy pro rozvoj celého regionu byly vybrány tímto postupem:

1. vytvoření seznamu klíčových problémů, kterými se území pro IPRÚ vyznačuje

2. posouzení kauzálních vztahů mezi jednotlivými identifikovanými problémy a následné vytvoření problémových okruhů
3. grafické znázornění hierarchie a kauzality mezi problémy formou stromu problémů.

Tímto postupem bylo nalezeno celkem 29 problémů, které se zařadily do 8 problémových okruhů. Bylo také zjištěno, že v aglomeraci se nacházejí další problémy, které však v současné době a podmínkách nejsou řešitelné nebo nemají zásadní vliv na rozvoj tohoto území.

Kód	Problémový okruh	Počet identifikovaných problémů
V	Vzdělanost	4
T	Trh práce a zaměstnanost	3
C	Cestovní ruch	4
Z	Zdravotní služby	2
S	Sociální služby	3
DI	Dopravní infrastruktura	7
TI	Technická infrastruktura	3
ŽP	Životní prostředí	3

Tabulka 2. Problémové okruhy v území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou
(Zdroj: URL 1)

Dalším krokem tvorby Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou bylo vyhodnocení analytické části, na jehož základě byla zhotovena analýza potřeb území podle cílových skupin. Subjekty byly rozděleny do těchto skupin: obyvatelé, návštěvníci a turisté, podnikatelé a ekonomické subjekty, neziskové organizace a další instituce, veřejná správa. Potřeby každé s těchto skupin byly popsány podrobně v bodech.

„Při zpracování strategie byly využity významné strategické a koncepční dokumenty na národní i regionální úrovni. Jedním z podkladů, potřebných pro zpracování integrované strategie území, je zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na řešeném území. To znamená přehled a vyhodnocení relevantních strategií, které mají na dané území dopad. Jejich cíle by měly být po zhodnocení zahrnuty do strategie tak, aby nedocházelo k rozporům mezi existujícími rozvojovými dokumenty a realizovanými strategiemi.“

Díky zpracování analýz a vytvořením SWOT analýzy mohly být určeny hlavní problémy, které tvoří bariéru rozvoje území a zároveň může přispět ve více směrech k zlepšení kvality území. V dalším kroku se problémy přiřadily k jednotlivým

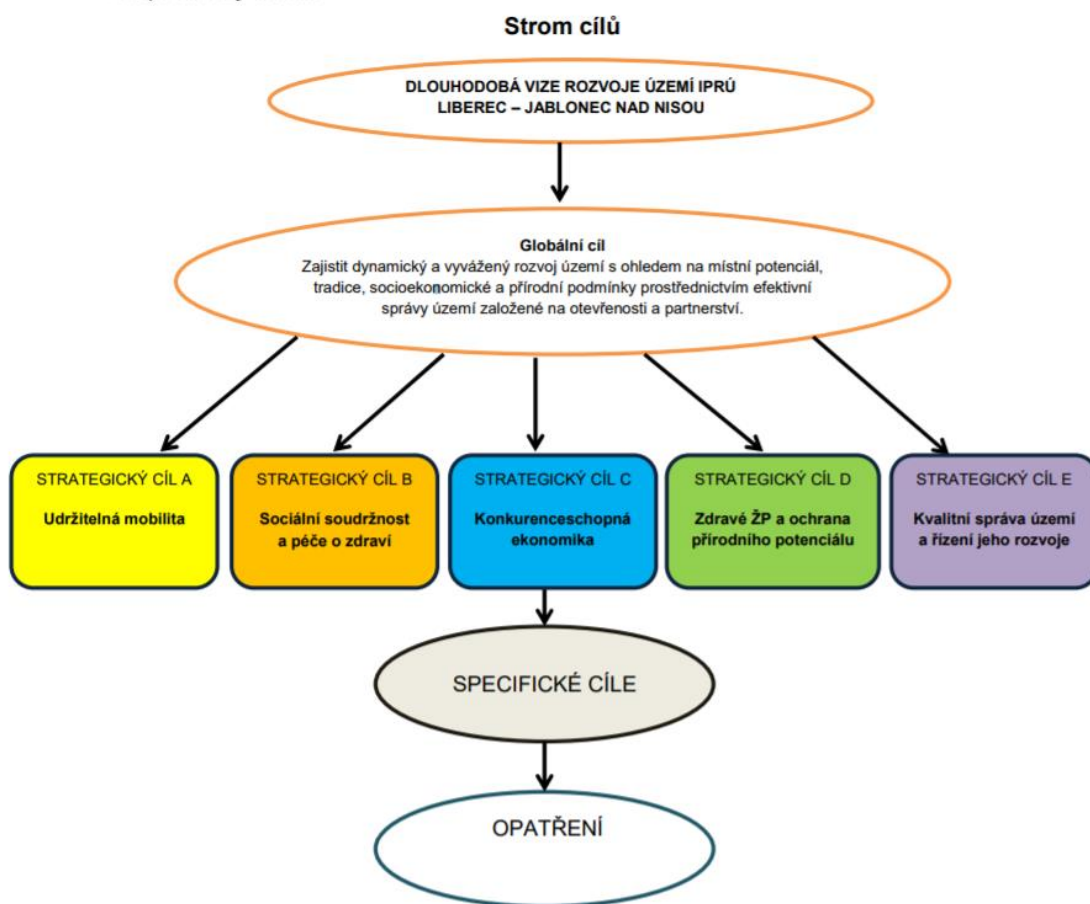
oblastem, a to které problémy budou zařazeny do IPRÚ záleželo zejména na tom, zda je možné na jejich vyřešení čerpat dotaci z operačních programů, které jsou definovány v NDÚD (Operační program Doprava, Integrovaný regionální operační program a Operační program Zaměstnanost).

Velká pozornost při tvorbě návrhové části byla kladena v souladu s návrhem s již existujícími strategickými dokumenty, které se přímo zabývají řešeným územím. Především byla věnována pozornost strategiím obou statutárních měst, Strategii a Program rozvoje Libereckého kraje a rozvojovým dokumentům ostatních území aglomerace.

Tvorba a metodika zpracování návrhové části odpovídala obecné metodice pro přípravu veřejných strategií a také metodice pro zpracování integrovaných strategií území pro období 2014 – 2020. Dlouhodobý časový horizont návrhu je tvořen tak, aby odrážel celkové potřeby aglomerace, není v něm obsaženo zúžení na vybraná prioritní témata. Toto zúžení je promítnuto do středně dlouhodobého návrhového horizontu, který je zpracován do podoby specifických cílů a konkrétních opatření.

Integrované řešení problémů území zajišťuje, aby problémy v identifikovaných oblastech, nebyly řešeny každý samostatně bez provázanosti celé aglomerace. Kdyby nedošlo ke vzájemné vazbě řešení problémů, nebylo by možné dosáhnout požadovaných cílů. Z tohoto důvodu je nutná intervence z více operačních programů, které se navzájem podmiňují a doplňují. Největším přínosem integrovaného přístupu je možnost pro zapojené subjekty využít více zdrojů k řešení jednoho problému a budou tak schopny dosáhnout několikanásobného efektu. Integrovanost můžeme nalézt v těchto rovinách: Územní integrovanost, Věcná integrovanost, Finanční integrovanost, Organizační integrovanost.

Strom cílů

Tabulka 3. Strom cílů (Zdroj: URL 1)

Dlouhodobá vize IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

„Liberecko – jablonecká aglomerace je oblastí s vysokou kvalitou života, založenou na praktickém uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje, s předním postavením nejen v českém, ale i evropském kontextu. Je vnímána jako živé, zdravé, dynamické a silné centrum Euroregionu Nisa. Ekonomický rozvoj je založen na kvalitním systému vzdělávání, rozvoji vědy, výzkumu a inovací, cestovním ruchu a průmyslu a službách s vysokou přidanou hodnotou. Řešení problémů sociální soudržnosti, veřejné správy a životního prostředí je vzorem pro jiné regiony.“

Globální cíl IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

„Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území s ohledem na místní potenciál, tradice, socioekonomické a přírodní podmínky prostřednictvím efektivní správy území založené na otevřenosti a partnerství.“

Strategické cíle IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

Cíl A – Udržitelná mobilita

Největší důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro dlouhodobé navyšování podílu trvale udržitelné podoby dopravy, především se zřetelem na minimalizaci využití neobnovitelných zdrojů energie. Hlavními cíli je zvyšování výkonu a podílu veřejné hromadné dopravy, v neposlední řadě zlepšení podmínek pro cyklo dopravu a dopravu pro pěší. Za neméně důležité je považováno snižování vedlejších negativních vlivů dopravy, a to hlavně v oblasti, kde je využit veřejný prostor a kde je nepřiměřený hluk, emise a dopravní nehody. Je tedy potřeba směřovat Investice primárně na výše uvedené aspekty.

Cíl B - Sociální soudržnost

Cílem je vytvořit podmínky pro co nejkvalitnější obyvatelstvo a maximální využití osobního potenciálu každého z nich. Snažíme se toho docílit pomocí implementace současných a účinných forem vzdělávání pro osobní i profesní rozkvet, zlepšování zdravotního stavu obyvatel a doplnění chybějících či kapacitně nevyhovujících sociálních služeb. Zajištění kvalitního a dostupného bydlení, nízkou míru kriminality, využívání programu aktivní politiky zaměstnanosti, moderních forem zaměstnávání, rozvoj systému veřejných prací, sociálního podnikání a dobrovolnické programy vnímáme jako důležité faktory ovlivňující sociální soudržnost.

Cíl C - Konkurenceschopná ekonomika

Jako hlavní cíl chápeme posílení ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnost území v evropském měřítku. Za nejdůležitější oblasti rozvoje jsou považovány věda, výzkum a inovace, průmysl a služby s vysokou přidanou hodnotou a cestovní ruch. U všech těchto oblastí budou iniciativně podporovány

hlavně podnikatelské činnosti, akceptující, případně aktivně prosazující principy trvale udržitelného rozvoje. V neposlední řadě bude snaha podporovat komplexní rozvoj nevyužitého potenciálu obyvatel s ohledem na profesní i osobní rozvoj. Zvýšit energetickou soběstačnost území je dílčím cílem.

Cíl D - Zdravé životní prostředí a ochrana přírodního potenciálu

Tento cíl má za úkol dosáhnout zejména optimálního stavu životního prostředí a co největšího využití přírodního potenciálu území. V této oblasti životního prostředí je důležité zaměřit se zejména na minimalizaci vzniku nevyužitelného odpadu, zajištění vysoké kvality ovzduší, podzemních i povrchových vod, snižování hlukového, světelného a dalšího znečištění veřejného prostoru, snížení rizika povodní včetně zadržování vody v území a snižování produkce skleníkových plynů. Z pohledu přírodního potenciálu území se jedná o celkovou podporu rozvoje a zachování přírodní složky životního prostředí obyvatel území, navyšování biodiverzity, veřejné a rekreační zeleně, tvorbu územního systému ekologické stability.

Cíl E - Kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje

Pro tento cíl zásadní zajištění účinné správy území založené na dlouhodobě sdílené a dotvářené vizi, kooperace veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru, definici hlavních rozvojových cílů a indikátorů jejich naplňování. Důležité je zapojení veřejnosti do utváření území, zlepšování efektivity a výkonnosti veřejné správy. Dále rozvoj přeshraniční spolupráce a spolupráce s partnerskými městy a obcemi za pomoci čerpání zahraničních zkušeností a zlepšování podmínek pro lepší vývoj neziskového sektoru. Neméně důležité jsou aktivity jako zvyšování transparentnosti výkonu veřejné správy, aktivní zavádění protikorupčních opatření s cílem minimalizovat škody ve veřejných rozpočtech.

Specifické cíle

Specifické cíle jsou rozděleny dle toho, zda je možné na jejich realizaci čerpat finance prostřednictvím integrovaných nástrojů a to následovně:

- Specifické cíle 1-5 – je možné řešit pomocí OP: IROP, OPZ a OPD v 2014-2020 v rámci IPRÚ

- Specifické cíle 6-11 – není možné řešit pomocí OP: IROP, OPZ a OPD v 2014-2020 v rámci IPRÚ

Specifické cíle jsou na strategické vázány následovně:

Strategický cíl A Udržitelná mobilita	Strategický cíl B Sociální soudržnost a péče o zdraví	Strategický cíl C Konkurenceschopná ekonomika	Strategický cíl D Zdravé ŽP a ochrana přírodního potenciálu	Strategický cíl E Kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje
Specifický cíl 1 Zlepšení mobility (dopravní dostupnosti a obslužnosti) území OP Doprava IROP	Specifický cíl 3 Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb OP Zaměstnanost IROP	Specifický cíl 5 Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání IROP	Specifický cíl 9 Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší	Specifický cíl 11 Efektivní správa území
Specifický cíl 2 Navýšení podílu udržitelných forem dopravy v území IROP	Specifický cíl 4 Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti OP Zaměstnanost IROP	Specifický cíl 7 Neinvestiční podpora celoživotního vzdělávání	Specifický cíl 10 Minimalizace ekologických rizik a péče o přírodní prostředí	
	Specifický cíl 6 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví	Specifický cíl 8 Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu		

Tabulka 4. Návaznost specifických cílů na strategické (URL 1)

V následující části je ke každému specifickému cíli určeno opatření, poté je vztah mezi specifickými cíli a opatřeními znázorněn v kontingenční matici.

Při tvorbě dokumentu IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou bylo dbáno na dodržování horizontálních témat, a to zejména na: Rovné příležitosti a udržitelný rozvoj, Rovné příležitosti, Udržitelný rozvoj území.

5.2 Rozbor dokumentu „Aktualizace programu rozvoje města Chrastava 2015 – 2020“ a porovnání jeho cílů s cíli dokumentu IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

Tento dokument byl zpracován jako aktualizace Programu rozvoje města Chrastavy 2009–2013. Zpracování dokumentu probíhalo ve dvou na sebe navazujících částech. Při zpracování kapitol obsahujících rozvojové aktivity, které jsou zahrnuty do návrhové části, bylo použito dotazníkové šetření, které proběhlo mezi občany města Chrastava a navazovalo na dotazníkové šetření, které se konalo v letech 2008 a 1996.

Po celou dobu tvorby dokumentu Aktualizace programu rozvoje města Chrastavy 2015–2020 spolupracoval zpracovatel s orgány města. Aktivně se do procesu zpracování zapojili členové pracovní skupiny, která byla pro tuto příležitost vytvořena a složena ze členů zastupitelstva.

Důležitým analytickým výstupem, který je výchozí pro další průběh tvorby rozvojového dokumentu, je SWOT analýza. SWOT analýza slouží jako podklad pro formulování návrhových cílů a aktivit. Globální SWOT analýza je výstupem dílčích analýz, které se zabývaly jednotlivými problémovými okruhy. Body z jednotlivých problémových okruhů byly doplněny body, týkajícími se všeobecných témat. Tvorba SWOT analýzy probíhala jako aktualizace SWOT analýzy, která byla vytvořena pro předešlou verzi programu rozvoje města Chrastava (2009–2013). Starší verze analýzy byla prodiskutována se členy pracovní skupiny a byla rozebrána platnost jednotlivých výroků. Poté byly některé body upraveny tak, aby odpovídaly současnému stavu města.

Dle bodování SWOT analýzy vyplývá, že nejvýznamnější jsou tyto faktory:

Silné stránky:

- dostupnost města po rychlostní silnici
- dopravní dostupnost města
- výhodná poloha města vzhledem ke krajskému městu a blízkému Trojzemí
- dopravní obslužnost v pracovních dnech, zejména spojení s Libercem

- dostupnost a kapacita základních a mateřských škol

Slabé stránky:

- nejvyšší podíl nezaměstnaných u rizikových skupin – z hlediska věkové kategorie a z hlediska vzdělanosti
- negativní vliv průjezdní nákladní dopravy
- omezená nabídka občanské vybavenosti (některých služeb a obchodů)
- nízká atraktivita města pro návštěvníky
- absence většího společenského (víceúčelového) sálu

Příležitosti:

- větší motivace podnikatelského sektoru k rozšíření nabídky služeb ve městě
- rozvojové plochy pro bydlení
- důraz na vzdělání a rozvoj kvalifikace uchazečů o zaměstnání (vzdělávací kurzy, rekvalifikační kurzy apod.)

Hrozby:

- riziko nezaměstnanosti osob se základním vzděláním
- negativní organizační rozhodnutí významných zaměstnavatelů

5.2.1 Strategické cíle

Komplexní strategický cíl:

*„Rozvoj obytných a rekreačních funkcí města s využitím výhodné dopravní polohy, diverzifikovaná ekonomická struktura města, zlepšení sociálně-demografických charakteristik města Chrastavy a stabilizace obyvatelstva.“
(Aktualizace Programu rozvoje města Chrastava 2015 – 2020, 2015)*

Tento komplexní strategický cíl byl definován již ve strategii z roku 2008. Tento cíl je postupně naplňován, proto byl zpracovateli ponechán i pro období 2015–2020.

5.2.2 Porovnání komplexního strategického cíle aktualizace PRMCh a globálního cíle IPRÚ Liberec – Jablonec n/N

Globální cíl IPRÚ Liberec – Jablonec n/N

„Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území s ohledem na místní potenciál, tradice, socioekonomické a přírodní podmínky prostřednictvím efektivní správy území založené na otevřenosti a partnerství.“ (Integrovaný plán rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou, 2015)

Porovnání:

Komplexní strategický cíl aktualizace PRMCh navazuje na Globální cíl IPRÚ Liberec – Jablonec n/N. Oba cíle chtějí dosáhnout vyváženého a dynamického rozvoje území s ohledem na místní podmínky. Jen aktualizace PRMCh je podle očekávání konkrétnější a opomíjí důležitost otevřenosti partnerství.

5.2.3 Porovnání strategických cílů aktualizace PRMCh a strategických cílů IPRÚ Liberec – Jablonec n/N

1. Zvýšení atraktivity města, zlepšení veřejného pořádku a pocitu bezpečí jeho obyvatel.

Porovnání:

Tento strategický cíl je částečně v souladu s cílem B – Sociální soudržnost, kde je uvedeno: *„Jako důležité faktory ovlivňující sociální soudržnost vnímáme zajištění kvalitního a dostupného bydlení, nízkou míru kriminality.“*

2. Rozvinutá vybavenost města potřebnými službami, rozšířená nabídka volnočasových aktivit, podpora zaměstnanosti, realizace efektivních sociálních a vzdělávacích programů.

Porovnání:

Tento cíl je v částečné shodě s cílem B – Sociální soudržnost, ve kterém se mluví o doplnění chybějících či kapacitně nedostačujících sociálních služeb a také o programu aktivní politiky zaměstnanosti, moderních forem zaměstnávání, rozvoje systému veřejných prací, sociálního podnikání a dobrovolnických programů za účelem eliminace sociálního vyloučení ohrožených skupin obyvatel. Druhým cílem,

v kterém můžeme nalézt shodu je cíl C - Konkurenceschopná ekonomika, v jehož části je uvedeno, že má být podporován komplexní rozvoj nevyužitého potenciálu obyvatel území, jak s ohledem na profesní, tak i osobnostní rozvoj.

3. Rozšířená nabídka různých forem bydlení na území města a zajištěna související infrastruktura

Porovnání:

Tento strategický cíl nenavazuje na žádný ze strategických cílů uvedených v IPRÚ Liberec – Jablonec n/N.

4. Zvýšení přínosů z řízeného rozvoje cestovního ruchu.

Porovnání:

Okrajově má tento cíl souvislost s cílem D - Zdravé životní prostředí a ochrana přírodního potenciálu, kde se klade důraz na dosažení optimálního stavu životního prostředí a maximálního využití přírodního potenciálu území.

5. Dokončení nezbytných protipovodňových opatření a zavedení funkčního systému prevence.

Porovnání:

Tento cíl se okrajově opírá o cíl D - Zdravé životní prostředí a ochrana přírodního potenciálu, kde se v jedné větě mluví o snížení rizika povodní, včetně zadržování vody v území.

Strategické cíle, které se nacházejí v dokumentu IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou a nenavazují na ně žádné ze strategických cílů v aktualizaci PRMCh

- Cíl E - Kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje
- Cíl A - Udržitelná mobilita

5.3 Analýza města Chrastava

Podrobná analýza města Chrastava byla vytvořena pouze jednou, a to jako součást dokumentu Plán rozvoje města Chrastava 2009 – 2013. Vzhledem ke stáří této analýzy a faktu, že byla vytvořena před sčítáním obyvatel v roce 2011, je pro účel mé diplomové práce vytvořena nová analýza s co nejaktuálnějšími daty, a to zejména pro co nejpodrobnější upřesnění strategie PRCH 2015 – 2020, pro kterou analýza nebyla aktualizována.

5.3.1 Základní údaje o městě

Chrastava se rozkládá na sedmi katastrálních územích. Je základní sídelní jednotkou ze sedmi sídelními jednotkami, kterými jsou: Dolní Chrastava, Horní Chrastava, Dolní Vítkov, Horní Vítkov, Andělská Hora, Víška, Vysoká.

Podle příslušnosti ke správním úřadům spadá do ORP Liberec. Sousedními obcemi jsou: V ORP Liberec - Hrádek nad Nisou, Nová Ves, Bílý Kostel nad Nisou, Kryštofovo Údolí a Liberec. V ORP Frýdlant - Heřmanice a Frýdlant.

Město Chrastava má v porovnání s ostatními městy v kraji poměrně rozsáhlé správní území, které svou severní hranicí sousedí s Polskem. Městem prochází komunikace I/35, která Chrastavu rozděluje na dvě části. Zástavba se z větší části rozkládá v údolích, podél vodních toků řek Jeřice a Lužické Nisy. Město leží mezi pohořími Ještědský hřbet, Jizerské hory, ze severozápadu na území obce Bílý Kostel nad Nisou začínají Lužické hory. Na severní hranici správního území města leží státní hranice mezi ČR a Polskem. Celková rozloha města je 2746 ha, na které se nachází 6189 (k 31. 12. 2016) obyvatel a leží v nadmořské výšce 295 m n. m.

5.3.2 Environmentální analýza

Geologie a geomorfologie

Z regionálně geologického pohledu náleží město Chrastava jednotce Krystalinikum Krkonoš a Jizerských hor. Z geomorfologického hlediska leží Chrastava v Krkonošské oblasti. Území můžeme dále členit na celky: Jizerské hory, Ještědsko-kozákovský hřbet, Žitavskou pánev.

Hydrologie a klimatologie

Území se zařazuje do povodí Lužické Nisy, potoka Sladového, Jeřice, Vítkovského potoka a Chrastavského potoka. V Chrastavě se nalézají rybník Oko a dále několik malých nádrží a rybníků, které nejsou pojmenované a slouží zejména k chovným účelům. Město leží v mírně teplém regionu (klimatická oblast MT 7 a MT 1)

Kvalita životního prostředí

Můžeme konstatovat, že kvalita životního prostředí ve městě je dobrá, v území se nenachází skládky ani spalovny odpadů. Město spadá do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, kterou, kromě spalovacích procesů z lokálních topenišť, ovlivňuje zejména elektrárna Turow, která se nachází v sousedním Polsku nedaleko od hranic. Ve městě nejsou zjištěny žádné černé skládky, je zde pouze střední riziko pronikání radonu.

Ochrana přírody a krajiny

Krajinný ráz sídla můžeme označit za pestrý. Území obce spadá do následujících oblastí krajinného rázu: Ještědský hřbet, Liberecká kotlina, Jizerské hory, Hrádecko – Chrastavsko. Na území se nacházejí biocentra a biokoridory místního významu ale také části tras regionálního biokoridoru, dále pak regionální biocentrum RC1271. Na jihozápadě města leží přírodní rezervace Dlouhá Hora a územím také prochází přírodní park Ještěd. (ÚAP Libereckého kraje)

5.3.3 Povodně 2010

Událostí, kterou ve spojitosti s městem Chrastavou nelze opomenout, je ničivá povodeň, která se do historie města zapsala 7. srpna roku 2010. Povodeň byla způsobena intenzivními srážkami dopadajícími na území. Tyto povodně zasáhly velkou část Libereckého kraje, ovšem nejhůře bylo zasaženo povodí Lužické Nisy s Jeřicí. Povodňi předcházelo 36 hodin nepřetržitého deště. Na velikosti povodně se také odrazil fakt, že vydatné deště panovaly i v předchozím měsíci červenci a nasycená půda nebyla schopna už pojmout další vodu. V důsledku přesycené půdy téměř všechna srážková voda odtékala po povrchu do vodních toků, kde se hromadila. Průtok v tocích nebyl bohužel dostačující, protože koryta řek nebyla

desítky let čištěna, stejně jako okolní břehy. Vzrostlé stromy na březích tvořily bariéry, které průtok vody téměř zastavily. Povodeň měla pro Chrastavu fatální následky. Spousta obyvatel musela navždy opustit své domy. Bylo zničeno náměstí, vyplavena celá průmyslová zóna, což mělo za následek odchod některých podniků. Lepší stránkou povodně bylo nastartování obnovy města. Do města se hojně investovalo ze státního i krajského rozpočtu a povedlo se vystěhovat problémové obyvatele z rozpadajícího se bytového domu zvaného „Kovák“. To, jakým způsobem město nebylo na takovou událost připraveno, je ukázkovým případem podceňování hrozeb v území.

Obrázek 2. Náměstí města Chrastava 7. srpna 2010, (Zdroj: kraj-lbc.cz)

Obrázek 3. Průmyslová zóna, Chrastava, 7. Srpna 2010, (Zdroj: kraj-lbc.cz)

5.3.4 Socioekonomická analýza města Chrastava

Nabídka volnočasových aktivit

Bétel – Jednota Bratrská Chrastava (Tento spolek má vlastní komunitní centrum, pořádá výlety a nabízí jiné volnočasové aktivity), Dámský klub Chrastava, Společenský klub Chrastava, Pionýři, Turistický spolek, Spolek dobrovolných hasičů, Spolek chovatelů drobného ptactva a zvířectva, Klub přátel historie města Chrastava. Město Chrastava má, vzhledem ke své velikosti, dostatečné množství volnočasových aktivit.

Občanská vybavenost

Můžeme říci, že nabídka občanské vybavenosti odpovídá základním potřebám obyvatel města. Problémem je, že vybavenost je soustředěna zejména do centra města a obyvatelé okrajových částí za ní musí dojíždět. Ve městě se nacházejí dvě základní školy, dvě mateřské školky, dvě polikliniky, ve kterých můžeme najít čtyři lékaře pro dospělé, dva lékaře dětské, třikrát zubaře a gynekologa. U nájezdu na rychlostní komunikaci se nachází jeden větší supermarket (Penny) a několik, po městě rozmístěných, menších prodejen. Město trpí absencí většího

společenského sálu pro pořádání větších akcí. Ve městě se nacházejí také ubytovací zařízení s kapacitou cca 100 lůžek. Za větší občanskou vybaveností dojíždějí obyvatelé do krajského města Liberec.

Problematika sociálního vyloučení

Do roku 2010 se sociálně vyloučení obyvatelé zdržovali zejména ve starém bytovém domě zvaném „Kovák“. Tím v okolí tohoto domu vytvořili sociálně vyloučenou lokalitu. Po povodních roku 2010 byl tento dům, díky havarijnímu stavu, neobyvatelný. Obyvatelé se tedy rozptýlili do různých lokalit ve městě i do okolních obcí jako je Vítkov, Nová ves, Václavice. Díky rozptýlení sociálně vyloučených obyvatel se v Chrastavě v dnešní době nenachází větší vyloučená lokalita. Navzdory tomu, že se v Chrastavě nenachází vyloženě vyloučená lokalita, nalézají se zde desítky rodin a jedinců, kteří jsou sociálním vyloučením ohroženi. V minulosti se město několikrát pokusilo zapojit tyto občany do terénních programů podpory „Most k naději“ či „Člověk v tísní“. Navázat spolupráci s touto skupinou občanů je však velice obtížné. Tito lidé jsou tzv. nezaměstnatelní, většinou se zdržují na náměstí nebo u nádraží, čímž vrhají špatný obraz na město. (Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v Libereckém kraji, 2013)

Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel byl porovnán se srovnatelnou obcí Hrádek nad Nisou a také s průměrem v Libereckém kraji. Z dat ze statistického úřadu vyplývá, že v Libereckém kraji za posledních 5 let obyvatel postupně přibývá, a to zejména díky většímu podílu přistěhovaných obyvatel než vystěhovaných. Ve městě Hrádek nad Nisou za posledních 5 let ubyli obyvatelé pouze roce 2014. Chrastava, přes trend, který je v Libereckém kraji, obyvatele ztrácí. Za posledních 5 let byl přírůstek pouze jednou. To může být zapříčiněno tím, že ve čtyřech z 5 posledních let je větší počet odstěhovaných obyvatel než přistěhovaných. Příčinou tohoto trendu ve městě Chrastava je třeba se dále zabývat a pokusit se navrhnout opatření pro jeho zamezení.

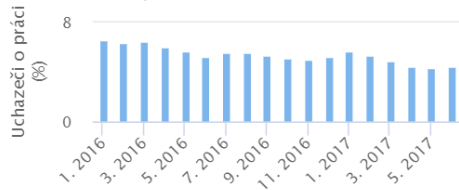

Tabulka 5. Vývoj počtu obyvatel, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Nezaměstnanost

Vývoj nezaměstnanosti ve městě jsem porovnála se srovnatelným městem Hrádek nad Nisou, kde jsem sledovala vývoj v roce 2017. Nezaměstnanost byla ve městě Chrastava téměř o procento vyšší než ve městě Hrádek nad Nisou. Nezaměstnanost byla dále porovnána s průměrem v České republice, z čehož vyplynulo, že Chrastava je také nad republikovým průměrem. Vysokou nezaměstnaností je též třeba se dále zabývat.

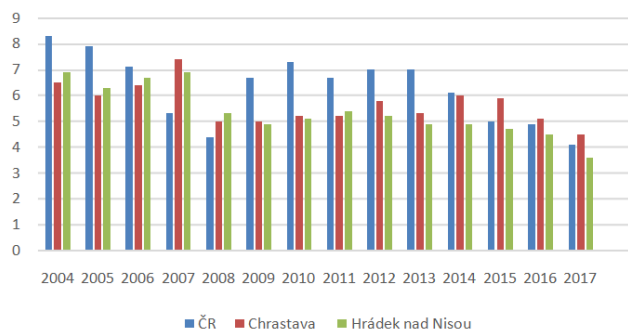
Chrastava, okres Liberec (6213 obyv.)
Podíl uchazečů o práci k 6. 2017: 4.5 %

Hrádek nad Nisou, okres Liberec (7626 obyv.)
Podíl uchazečů o práci k 6. 2017: 3.6 %

Nezaměstnanost

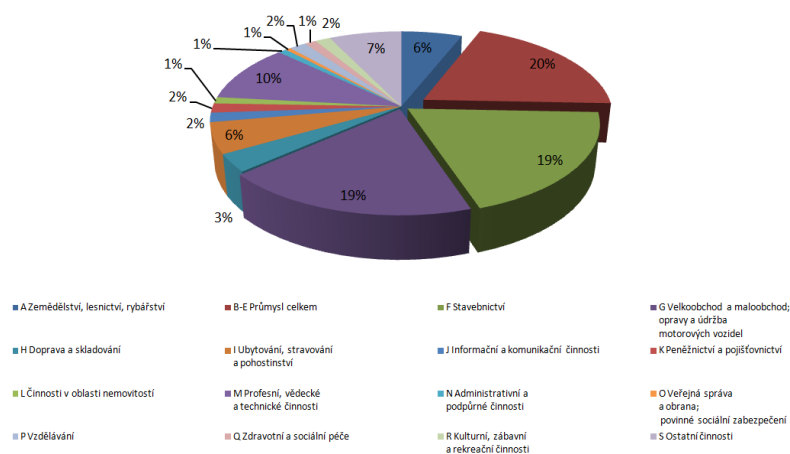
Tabulka 6. Vývoj nezaměstnanosti, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Podniky a jejich zaměření

Ve městě Chrastava se nachází celkem 1463 registrovaných podniků. Z toho je zjištěná aktivita u 608 z nich. Odvětví, ve kterých podnikají a jejich procentuální rozložení je zobrazeno v grafu, který jsem vytvořila dle dat, získaných ze statistického úřadu platných k 31.12.2016. Pro porovnání jsem vytvořila stejný graf pro srovnatelně velké město Hrádek nad Nisou, ve kterém je registrováno 1852 podniků a z toho je u 764 zjištěna aktivita.

Město Chrastava

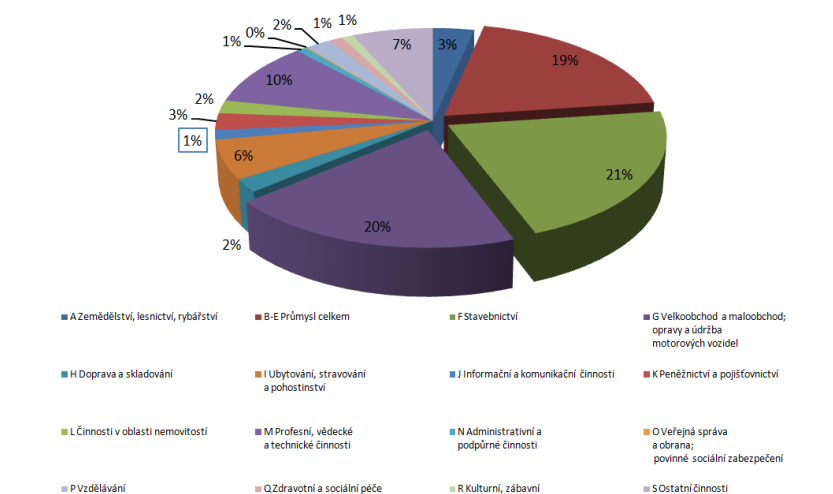
Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti

Obrázek 4. Podnikatelské subjekty ve městě Chrastava, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Město Hrádek nad Nisou

Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti

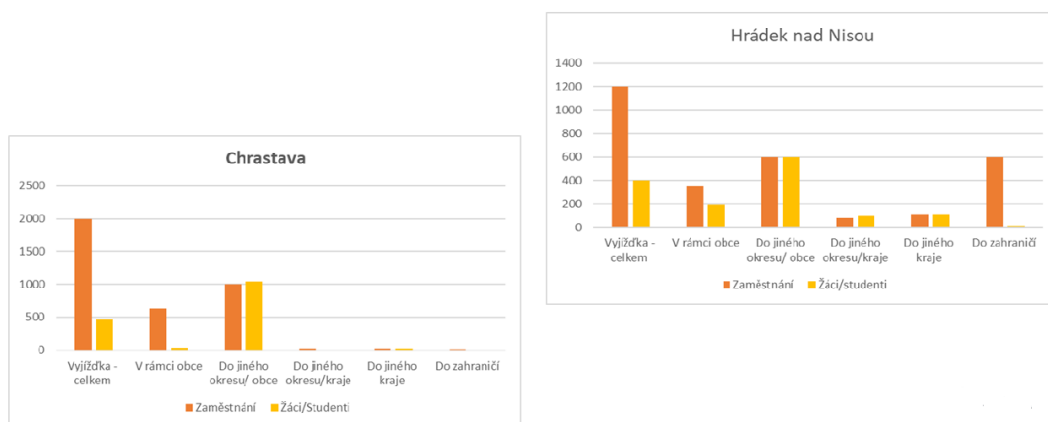

Obrázek 5. Podnikatelské subjekty ve městě Hrádek nad Nisou, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Z dat vyplynulo, že ve městě Chrastava převažuje průmysl, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod, údržby a opravy motorových vozidel. Hodnoty ve srovnatelném městě jsou téměř totožné. Administrativní a podpůrné činnosti činí pouhé 3%. Profesní, vědecké a technické činnosti činí 10%.

Vyjíždka za prací

Vyjíždka za prací je dle očekávání vysoká. Z dostupných dat ze sčítání obyvatel roku 2011, obyvatelé nejčastěji dojíždějí za prací do jiné obce, což je zapříčiněno polohou města v těsném sousedství s krajským městem Liberec, na kterém je, co se týče pracovních příležitostí, Chrastava závislá. Vzhledem k otevření nového úseku silnice I/35 v roce 2014 mezi Bílým Kostelem a Hrádkem nad Nisou, která je důležitou spojnici s Německem a Polskem, se dá předpokládat, že dnes už je o něco častější i vyjíždka do zahraničí.

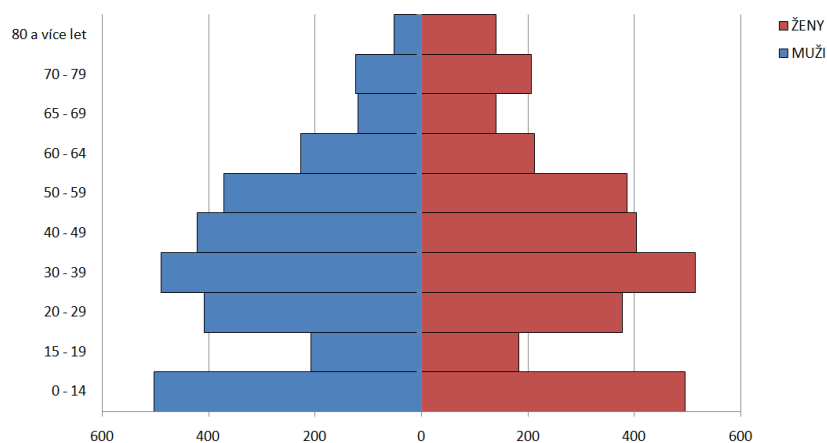

Obrázek 6. Vyjíždka za prací, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Věková struktura

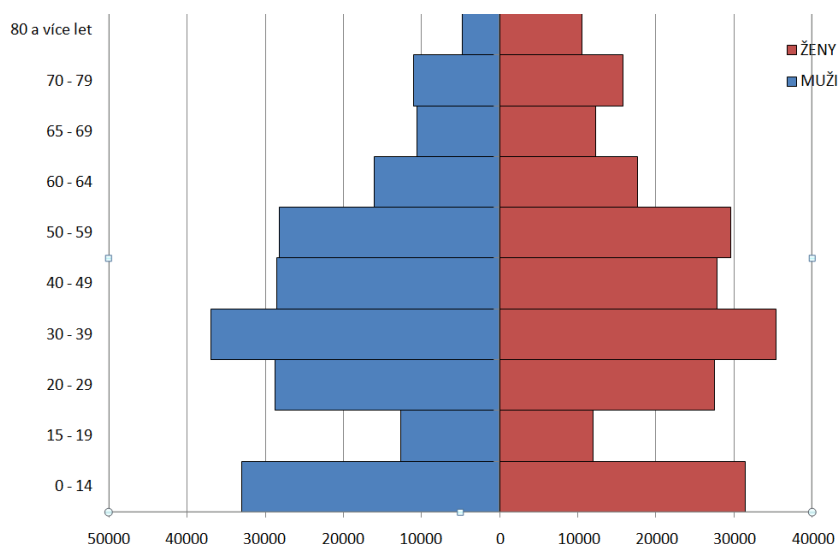
Ve městě Chrastava byl průměrný věk obyvatelstva k 31.12.2016. 40,4 let což je oproti průměru ke stejnému datu v Libereckém kraji (41,8 let) a průměru v ČR (42,0 let) pozitivní bilance.

Věková struktura město Chrastava

Obrázek 7. Věková struktura obyvatel ve městě Chrastava, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Věková struktura průměr Liberecký kraj

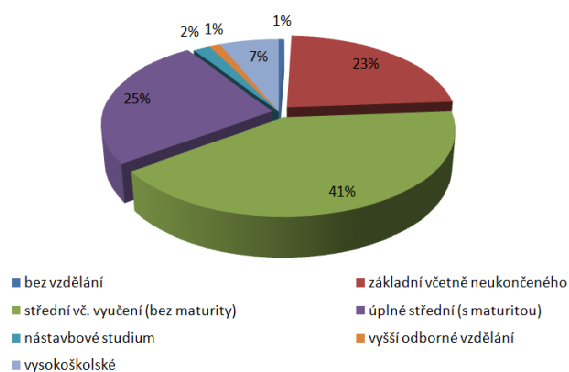

Obrázek 8. Průměrná věková struktura obyvatel v Libereckém kraji, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Vzdělanost

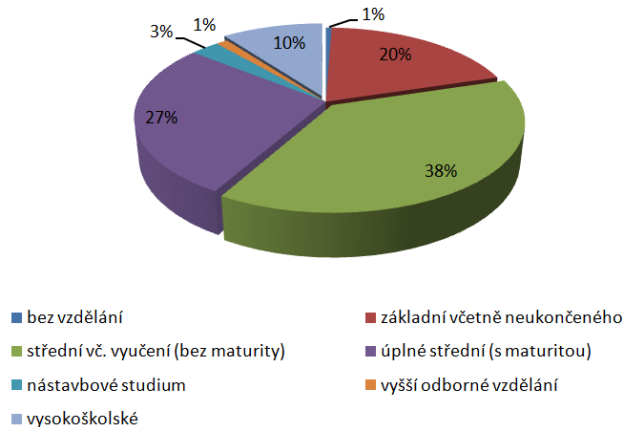
Vzdělanostní struktura města byla srovnána s průměrem v Libereckém kraji. Z dat z Českého statistického úřadu vyplývá, že v Chrastavě je o 3% méně vysokoškoláků, o 2% méně lidí s maturitním vzděláním, o 3% procenta více občanů, kteří získali pouze základní vzdělání, o 1% méně lidí je bez vzdělání. Ostatní hodnoty jsou srovnatelné

Vzdělanost město Chrastava

Obrázek 9. Vzdělanostní struktura obyvatel ve městě Chrastava, (zdroj: ČSÚ, 2017)

Vzdělanost průměr v Libereckém kraji

Obrázek 10. Vzdělanostní struktura obyvatel ve městě Chrastava, (zdroj: ČSÚ, 2017)

5.4 Dotazníkové šetření

Stručný průzkum veřejného mínění proběhl pomocí dotazníkového řešení v dubnu 2015 pro účely Aktualizace plánu rozvoje města Chrastava 2015 – 2020. Tento dotazník porovnává, mimo jiné, i jak se vyvíjely priority obyvatel města od prvního a druhého průzkumu veřejného mínění, které proběhly v letech 1996 a 2008.

Přestože v roce 2015 bylo možné vyplnit dotazníky i prostřednictvím webových stránek města, byl zájem o zapojení obyvatel velice malý. Občané odevzdali pouze 77 dotazníků, zatím co v roce 2008 jich bylo odevzdáno 132 a v roce 1996 pak 127. Z počtu odevzdaných dotazníků lze soudit, že obyvatelé města Chrastava mají jen malý zájem o rozvoj města. Z tohoto důvodu také ve své práci nebudu přikládat dotazníkovému šetření velkou váhu.

Dle věkové struktury zapojených občanů můžeme soudit, že nejmenší zájem mají lidé do 30 let, pro které by naopak měla být řešená témata nejaktuálnější.

Obrázek 11. Věkové složení respondentů v dotazníkovém šetření,
(Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Interpretace výsledků

Otázka: „Chtěl byste se odstěhovat z Chrastavy jinam (v rámci ČR)?“

ano – ne

Výsledek: rok 2015 - Ano odpovědělo 16% respondentů

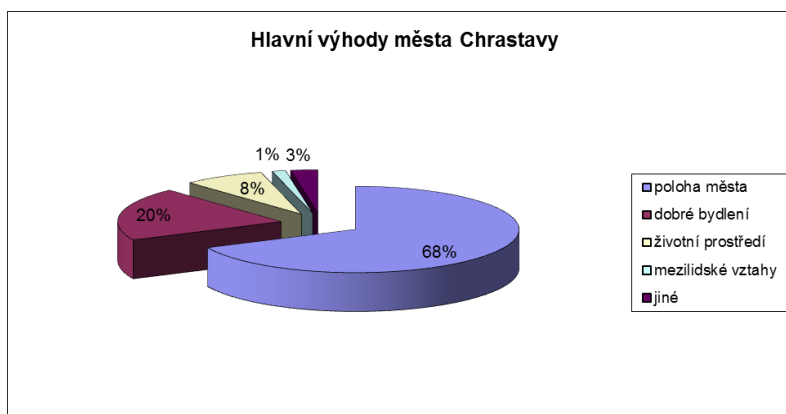
rok 2008 - Ano odpovědělo 28,8% respondentů

rok 1996 - Ano odpovědělo 25,2% respondentů

Dle odpovědí respondentů můžeme soudit, že zájem odstěhovat se z Chrastavy klesá. Toto zjištění však neodpovídá údajům ze statistického úřadu.

Otázka: „Co považujete za hlavní výhodu města Chrastavy?“

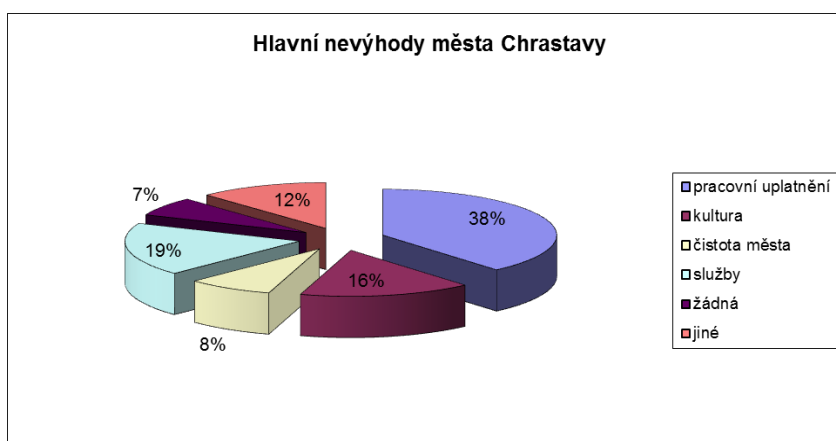
Jako největší výhody města vidí většina respondentů výhodnou polohu města a dobré bydlení.

Obrázek 12. Výhody města Chrastavy dle dotazníkového šetření, (Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Otázka: „Co považujete za hlavní nevýhodu města Chrastavy?“

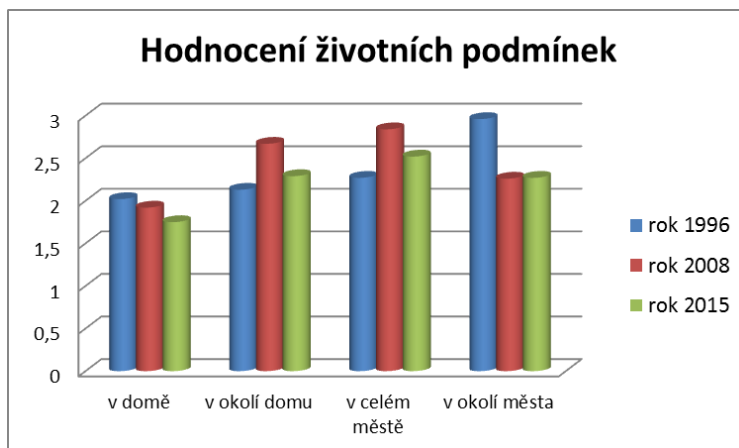
Největším problémem je pro většinu respondentů špatné pracovní uplatnění, nezanedbatelná je také nespokojenost s kulturním vyžitím a s čistotou města.

Obrázek 13. Nevýhody města Chrastavy dle dotazníkového šetření, (Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Otázka: “*Jak Vám vyhovují životní podmínky?*,”

Respondenti hodnotili podmínky ve čtyřech různých územích, hodnotili spokojenost na stupnici 1–5 (1 - nejlepší, 5 – nejhorší). Z odpovědí vyplývá, že spokojenost stoupá ve třech ze čtyř území.

Obrázek 14. Životní podmínky města Chrastavy dle dotazníkového šetření, (Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Otázka: “*Jak byste hodnotil město z hlediska úrovně oblastí?*,”

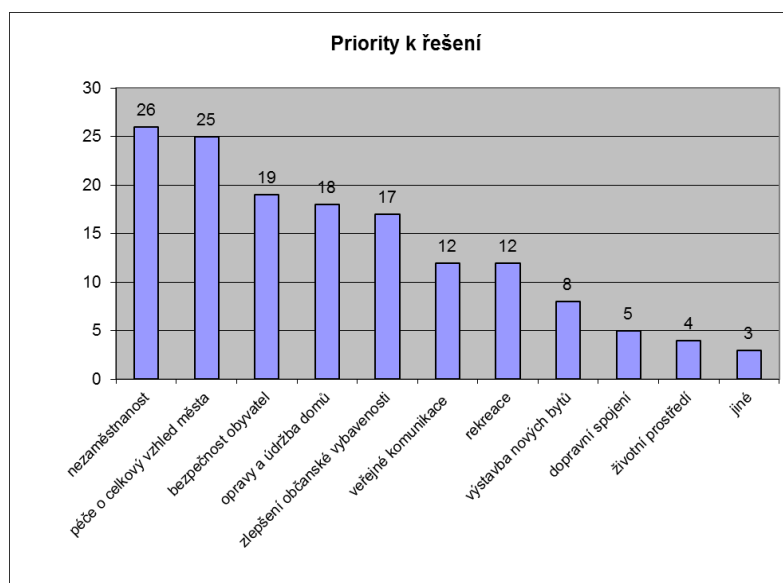
Z této otázky vyplynulo, že nejlépe hodnocenou oblastí je, stejně jako v minulých letech, dopravní propojení Chrastavy s okolními městy. Na předních místech se dále objevují oblasti zdravotnictví a sociální péče. Zlepšení oproti předešlým letům nastalo v oblastech péče o město a životního prostředí.

Otázka: “*Čemu by mělo město dát přednost při řešení bytových potřeb obyvatel?*,”(tato otázka byla zařazena roku 2008)

- rekonstrukcím a dostavbám stávajících budov – 45 (58,4%), v r.2008 47,7%
- nové výstavbě na existujících stavebních parcelách a v prolukách – 23 (29,9%), v r.2008 25,8%
- nové bytové výstavbě na nových plochách – 5 (6,5%), v r.2008 20,4%

Otázka: “*Jaké problémy by se měly podle Vás přednostně řešit v našem městě?*“

Respondenti vnímají jako prioritní problémy, které je třeba řešit, nezaměstnanost a péče o celkový vzhled města. V roce 2008 se oproti tomu na předních místech umístilo řešení stavu komunikací a péče o životní prostředí.

Obrázek 15. Priority k řešení ve městě Chrastava dle dotazníkového šetření, (Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Otázka: „Chybějící velký víceúčelový sál v Chrastavě vnímáte jako?“

Chybějící velký víceúčelový sál vidí 50% respondentů jako zásadní problém 42,1% respondentů si myslí, že jde o méně důležitou věc a pouze 7,9% lidí, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření si myslí, že jde o nedůležitou věc.

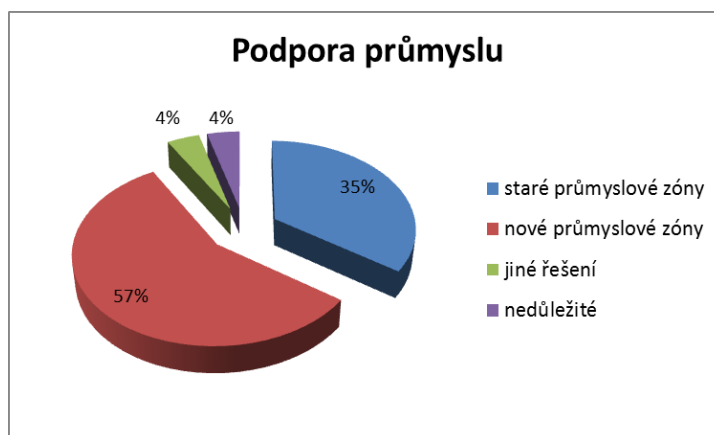
Z odpovědí vyplývá, že respondenti nemají jednoznačný názor na tuto problematiku, důležitost pořízení víceúčelového sálu musíme tedy zjistit z jiných analýz.

Otázka: „Pokud by bylo třeba rozhodnout o dalším využití koupaliště, vybral(a) by jste tuto možnost?“

Celých 61,3% respondentů je toho názoru, že pro město bude nejlepší koupaliště zachovat a současně u něj vybudovat kemp pro turisty. Téměř jedna třetina dotázaných (30,7%) se domnívá, že nejlépe by město udělalo, kdyby zachovalo současný stav a pouze 2,7% dotázaných by místo koupaliště vybudovalo kemp pro turisty.

Z odpovědí vyplývá, že nadpoloviční většina lidí by uvítala, kdyby se ve městě zachovalo koupaliště, které by se ovšem rozšířilo o kemp pro turisty.

Otázka: „*Jak byste řešil(a) možnost podpory průmyslu a vzniku nových pracovních příležitostí v Chrastavě?*“

Obrázek 16. Podpora průmyslu ve městě Chrastava dle dotazníkového šetření, (Zdroj: LB plán, s.r.o., 2015)

Dle odpovědí respondentů lze říci, že většina dotázaných by raději podpořila budování nové průmyslové zóny než podporu té stávající. Tyto výsledky jsou překvapivé zejména díky brownfields, jejichž přestavba by mohla velice zlepšit stav prostředí ve městě.

Otázka: “*Co považujete za hlavní turistickou atraktivitu města Chrastavy a kterou byste rozvíjel(a) nejvíce?*“

Za hlavní turistickou atrakci respondenti považují atraktivní okolí města a jeho polohu, dále také slavnosti, které se ve městě konají.

Pro účely mé diplomové práce, jsem využila zejména otázky, které mají přímou souvislost s rozvojem města. Diplomová práce bude brát v potaz zejména body, které se shodují se závěry analýzy města (díky malému počtu respondentů můžeme dotazníkům přikládat pouze malou váhu).

5.5 SWOT analýza města Chrastava

SWOT analýza byla vytvořena jako výstup podrobné analýzy města Chrastava. Z analýzy vyplývá, že nejsilnější stránkou města je výhodná poloha. V těsné blízkosti se nachází krajské město Liberec a díky rychlostní komunikaci I/35 je snadno dostupné i hlavní město Praha (dle mapy.cz 1hod a 16 min), dále také příhraniční města německá Žitava a polská Bogatynia, kam obyvatelé města cestují za prací a nákupy.

Mezi slabé stránky, které nejvíce zatěžují město, patří větší procento nezaměstnanosti, než je obvyklé v regionu, špatná vzdělanostní struktura ve městě, nedostatečná struktura a kapacita sociálních služeb a stav bytového fondu v bytových domech.

Největší příležitostí pro udržitelný rozvoj města je využití blízkosti regionální metropole, vytvoření rekreačního zázemí pro Liberec a zlepšení atraktivity pro přeshraniční klientelu. Zlepšení institucionální kapacity města by mohlo vést k efektivnějšímu čerpání prostředků z evropských fondů.

Za největší hrozbu považují možnost příchodu firem, které by přitahovaly do města lidi s nižším vzděláním a tím by se dál zhoršovala struktura obyvatel a kumulace problémových skupin. Ostatní města by mohla zneužít poškozené image města Chrastava a pokusit se sem přestěhovat problémové občany. Další nebezpečí také spočívá ve zhoršení dopravní situace, kdy by se občané nemohli dostávat za prací do okolních měst. Na těchto pracovních příležitostech, jsou občané závislí.

SWOT ANALÝZA CHRATAVA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Rychlostní silnice která propojuje Liberec-Chrastavu-Hrádek nad Nisou - Německo - Polsko</p> <p>Výhodná poloha města vzhledem ke krajskému městu Liberec a blízkému Trojzemí(Česko-Německo-Polsko)</p> <p>Přírodní potenciál pro rozvoj cestovního ruchu</p> <p>Dobrá dopravní obslužnost v pracovních dnech, zejména spojení s Libercem</p> <p>Dostatek volných ploch vhodných k rozvoji města</p>	<p>Vysoký podíl nezaměstnaných u rizikových skupin – z hlediska věkové kategorie a z hlediska vzdělanosti</p> <p>Omezená nabídka občanské vybavenosti (některých služeb a obchodů)</p> <p>Nízká atraktivita města pro návštěvníky</p> <p>Absence většího společenského (víceúčelového) sálu a prostranství pro konání společenských akcí</p> <p>Velké procento záplavového území</p> <p>Klesající počet obyvatel</p> <p>Nevyužitý potenciál přeshraničních pracovních příležitostí</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>Blízkost regionální metropole – vytvoření rekreačního zázemí pro Liberec a zlepšení atraktivity pro přeshraniční klientelu</p> <p>Zlepšení managementu města</p> <p>Zvýšení atraktivity města a zlepšení jeho image</p> <p>Využití pracovních příležitostí v nedalekém Německu</p>	<p>Rušení služeb a obchodů z důvodu snadné dostupnosti v blízkém Liberci</p> <p>Příchod firem které přitahují zaměstnance s nízkým vzděláním</p> <p>Riziko nezaměstnatelnosti osob se základním vzděláním</p> <p>Vznik lokalit s vysokou koncentrací sociálně problémových skupin obyvatel</p> <p>Zhoršování se veřejné dopravy do Města Liberec na kterém je Chrastava závislá</p> <p>Regionální konkurence v oblasti služeb v cestovních ruchu</p>

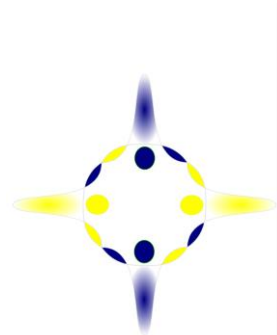
Tabulka 7. SWOT analýza města Chrastavy

6 Praktická část

V praktické části je vytvořený strategický plán, nahrazuje Plán rozvoje města Chrastava, a to zejména proto, že existující plán bral jen malý zřetel na existující strategické dokumenty a dokumenty EU pro evropské financování. Nový strategický plán se snaží, aby jeho cíle měly regionální dosah. Je navržen s důrazem na to, aby co možná nejvíce opatření bylo možno financovat z EU prostřednictvím Integrovaného programu rozvoje území Liberecko – Jablonecké aglomerace.

6.1 Vize

„Barvy Chrastavy“

Popis vize:

Pod názvem vize „Barvy Chrastavy“ se skrývá pestrost různých úhlů pohledu na město, a to na poklidné soužití všech kulturních a etnických menšin, spokojenost různých sociálních vrstev, rozšíření možnosti využití volného času (příroda, trojzemí, krajské město), vytváření funkčně smíšeného města a nabídka míst ke každodennímu využití. Město Chrastava musí zapracovat zejména na přístupu k vnitřním (místním) zdrojům, a to hlavně v sociální oblasti. Díky své výhodné poloze u Jizerských hor, blízkosti krajského města a trojzemí, skrývá mnoho potenciálu, který neumí zužitkovat a celkově tak zaujmout významnější pozici v Libereckém kraji.

Této „barevnosti“ město dosáhne, pokud zapracuje na několika faktorech. Důležitými body bude zkvalitnění veřejné správy a budování kvalitní veřejné infrastruktury, včetně napojení v rámci regionu. Tím město zaujme lepší postavení a stane se rovným partnerem pro jednání s okolními městy.

Zástupci města budou řešit problémy v širším kontextu a na regionální a mezinárodní úrovni. Bude vynaloženo co možná největší úsilí k tomu, aby byli do fungování města zapojeni sociálně nepřizpůsobiví občané a příslušníci menšinových kultur. Dalším důležitým bodem rozvoje bude posílení dopravy přes město, zejména rekonstrukce vlakových kolejí, bude mít význam pro nadregionální dopravu. Zrychlí se tím mezistátní spojení mezi Libercem a Drážďany, díky možnosti rychlejšího křižování vlaků.

Vize v bodech:

- Kvalitní institucionální zázemí
- Jít příkladem v multikulturním soužití
- Sociální a funkční smíšenost + zkvalitnění míst pro každodenní rekreaci
- Zkvalitnění dopravního propojení

6.2 Cíle

Globální cíl

„Posílit roli města v regionální i globální konkurenci“

Strategické cíle

Cíl 1- sociální a funkční smíšenost

Popis: Stát se kvalitním partnerem pro spolupráci s městem Liberec i ostatními okolními městy. Vytvořit kvalitní síť služeb a míst pro každodenní rekreaci.

Dílčí cíle:

- kvalitní hromadná doprava
- kvalitní každodenní rekreace
- dostatek čistých bezpečných veřejných prostranství

Opatření:

- studie prověření možnosti využití plochy brownfieldu „Kovák“
- studie veřejných prostranství

- více zastávek po městě
- rozšíření nabídky služeb ve veřejném i soukromém sektoru

Cíl 2 – Kvalitní institucionální zázemí

Popis: dosáhnout stavu, kdy město bude schopno pomocí svých zástupců působit jako sebevědomé město, které má dobré postavení v regionu a dosáhne na evropské finance.

Dílčí cíle:

- inovativní přístup
- sebevědomý, kompetentní úřad
- zaměření na rozvoj v širším měřítku

Opatření:

- sestavení týmu odborníků na začleňování kulturních menšin
- za pomoci okolních obcí vytvořit tým odborníků, který vytvoří plán rozvoje a tím pomůže rozvoji celé oblasti
- prověření kvalifikace a kompetence úředníků
- lepší využití poradní síly krajského úřadu

Cíl 3 – kvalitní dopravní napojení

Popis: umožnit co nejrychlejší a nejefektivnější dopravu do krajského města i sousedních států v příhraničí

Dílčí cíle:

- zrychlení vlakové dopravy přes město
- kvalitní doprava po městě

Opatření:

- více zastávek po městě
- rekonstrukce kolejí
- rekonstrukce vlakového nádraží
- lepší kombinace cyklistické a vlakové dopravy

Cíl 4 – Jít příkladem v multikulturním soužití

Popis: zajistit fungující a příkladné soužití obyvatel z různých kulturních menšin.

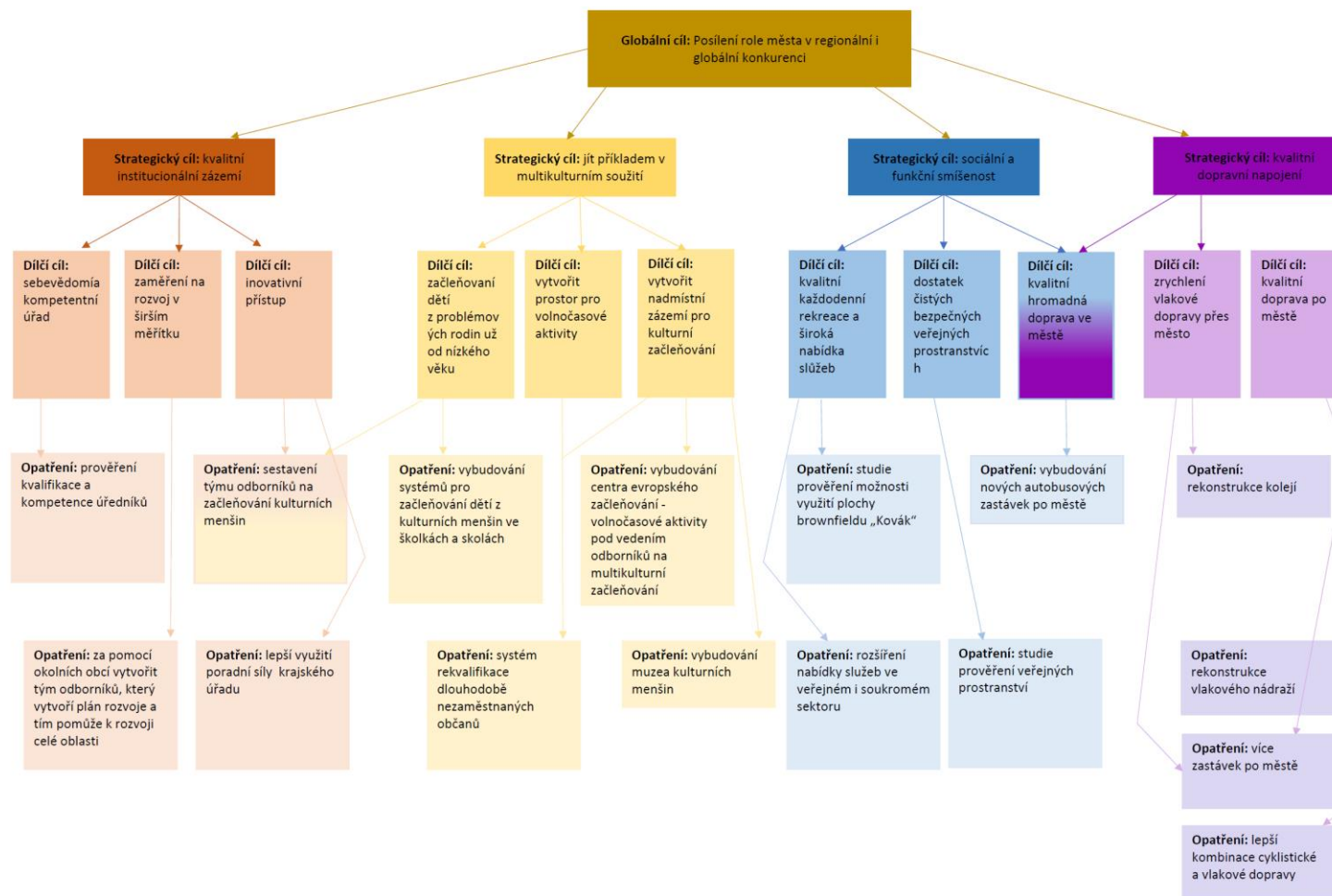
Dílčí cíle:

- začleňování dětí z problémových rodin už od nízkého věku
- vytvořit prostory pro volnočasové aktivity
- vytvořit nadmístní zázemí pro kulturní začleňování

Opatření:

- vybudování systému pro začleňování dětí z kulturních menšin ve školkách a školách
- systém rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů
- vybudování centra evropského začleňování - volnočasové aktivity pod vedením odborníků na multikulturní začleňování
- vybudování muzea kulturních menšin

6.3 Strom cílů

Tabulka 8. Přehled globálních cílů pro město Chrastava

6.4 Přehled opatření

opatření	časový horizont	garant	Financování	návaznost na cíle IPRÚ	rizika
obnova brownfields plochy "Kovák"	2018 - 2030	Město Chrastava	rozpočet města, rozpočet kraje, IROP	Strategický cíl D - Zdravé životní prostředí a ochrana přírodního potenciálu	nedostatečné schopnosti úředníků pro zajištění financování
rozšíření nabídky služeb ve veřejném i soukromém sektoru	2018 - 2035	Město Chrastava	rozpočet města		nedostatek vhodných prostor, absence prostředků
více autobusových zastávek po městě	2018 - 2022	Liberecký kraj	Rozpočet města, rozpočet kraje, OP Doprava	Strategický cíl A - udržitelná mobilita	nedostatek prostředků
vytvoření studie veřejných prostranství	2018 - 2035	Město Chrastava	Rozpočet města		nedostatečná kvalita zpracování
příkladné začleňování kulturních menšin	2018 - 2040	Město Chrastava	IROP, OP rozvoj venkova, rozpočet města	Strategický cíl B- sociální soudržnost a péče o zdraví	nedostatečná spolupráce obyvatel, pro které je opatření určeno
lepší využití poradní síly krajského úřadu	2018 - 2022	Město Chrastava	OP rozvoj venkova, rozpočet města, Liberecký kraj	Strategický cíl E - kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje	neochota krajského úřadu
prověření kvalifikace a kompetence úředníků	2018 - 2022	Město Chrastava	OP rozvoj venkova, rozpočet města, Liberecký kraj	Strategický cíl E - kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje	nevole zaměstnanců úřadu
sestavení týmu odborníků, který za pomoci zástupců okolních měst sestaví společný plán rozvoje oblasti	2018 - 2035	Liberecký kraj	zdroje financování OP Rozvoj venkova, rozpočet města, rozpočet kraje	Strategický cíl E - kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje	neshody při tvorbě plánu mezi městy
lepší kombinace cyklistické a vlakové dopravy	2018 - 2030	Město Chrastava	Rozpočet města, rozpočet kraje, OP Doprava	Strategický cíl A - udržitelná mobilita	
více autobusových zastávek po městě	2018 - 2022	Liberecký kraj	Rozpočet města, rozpočet kraje, OP Doprava	Strategický cíl A - udržitelná mobilita	nedostatek prostředků
rekonstrukce vlakových kolejí	2018 - 2025	Liberecký kraj	IROP, OP doprava	Strategický cíl A - udržitelná mobilita	nedostatečné administrativní zázemí pro získání financí z EU

rekonstrukce vlakového nádraží	2018 - 2022	SŽDC (stát)	IROP, OP DOPRAVA	Strategický cíl A - udržitelná mobilita	nedostatečné administrativní zázemí pro získání financí z EU
Vybudování muzea romské kultury	2018 - 2030	Město Chrastava	Evropský sociální fond, IROP	Strategický cíl B- sociální soudržnost a péče o zdraví	Malá návštěvnost a celkový nezájem o muzeum
vybudování centra Evropského začleňování	2018 - 2025	Město Chrastava	Evropský sociální fond, IROP	Strategický cíl B- sociální soudržnost a péče o zdraví	nedostatečné administrativní zázemí pro získání financí z EU
vybudování systému začleňování ve školách a školkách	2018 - 2030	Město Chrastava	Evropský sociální fond, IROP	Strategický cíl B- sociální soudržnost a péče o zdraví	odmítání spolupráce ze strany vzdělávacích zařízení, a kulturních menšin
system rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů	2018 - 2026	Město Chrastava	Evropský sociální fond, IROP	Strategický cíl B- sociální soudržnost a péče o zdraví	nezájem ze strany nezaměstnaných

Tabulka 9. Přehled opatření pro jednotlivé strategické cíle

6.5 Akční plán finančních opatření

Do akčního plánu budou zahrnuta opatření, která jsou proveditelná do 10 let, tzn. do roku 2028. Cenová a časová bilance jednotlivých opatření je pouze orientační.

Strategický cíl: kvalitní institucionální zázemí a vedení města

Dílčí cíl: sebevědomý kompetentní úřad

Opatření: prověření kvalifikace a kompetence úředníků

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - leden 2019	pověření člověka, který prověří zaměstnance, zda mají dostatečnou kompetenci a kvalifikaci pro svojí práci	zjištění nedostatků	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, ministerstvo vnitra	nevole zaměstnanců úřadu	Strategický cíl E - kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje
únor 2019 - duben 2019	zpráva o výsledku prověření, plán rekvalifikace a doplnění chybějících pozic	kompetentní úřad	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr		zdroje financování OP rozvoj venkova, rozpočet města, Liberecký kraj
květen 2019 - květen 2023	implementační část - rekvalifikace pro stávající zaměstnance, u kterých byly naleznuty nedostatky a hledání nových lidí	kompetentní úřad	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr	nevole zaměstnanců úřadu	
červen 2019 - únor 2030	monitoring	průběžná kontrola dodržení opatření	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr		
2030	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr	nezrealizování evalvace	
Financování	celkem	10 000 000 Kč	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr		

Tabulka 10. Opatření: prověření kvalifikace a kompetence úředníků

Strategický cíl: kvalitní institucionální zázemí a vedení města

Dílčí cíl: sebevědomý kompetentní úřad

Opatření: lepší využití poradní síly krajského úřadu

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - leden 2019	jednání o spolupráci s Libereckým krajem	Plán spolupráce	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr	nízký zájem o spolupráci ze strany krajského úřadu	Strategický cíl E - kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje
únor 2019 - únor 2020	implementace plánu spolupráce	kompetentní úřad	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr	nízký zájem o spolupráci ze strany krajského úřadu	zdroje financování: OP rozvoj venkova, rozpočet města, Liberecký kraj
únor 2020- únor 2022	monitoring	průběžná kontrola dodržení opatření	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr		
2022	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr	nezrealizování evalvace	
Financování	celkem	2 000 000 Kč	Město Chrastava	město Chrastava, Liberecký kraj, mmr		

Tabulka 11. Opatření: lepší využití poradní síly krajského úřadu

Strategický cíl: kvalitní dopravní napojení na regionální a mezinárodní úrovni

dílčí cíl: kvalitní hromadná doprava po městě

Opatření: více autobusových zastávek po městě

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - leden 2019	jednání s dopravními podniky	vytvoření plánu financování	Liberecký kraj	město Chrastava, dopravní podnik libereckého kraje, EU	špatná komunikace při jednáních	Specifický cíl A - udržitelná mobilita
únor - září 2019	mapování vhodných míst pro umístění nových zastávek	zlepšení docházkové vzdálenosti k hromadné dopravě	Liberecký kraj	město Chrastava, dopravní podnik libereckého kraje, EU	nenalezení prostředků	zdroje financování: Rozpočet města, rozpočet kraje, OP Doprava
říjen 2020 - říjen 2030	Implementace - postupné umístování nových zastávek	zlepšení docházkové vzdálenosti k hromadné dopravě	Liberecký kraj		nenalezení prostředků	
říjen 2020 - říjen 2050	monitoring - kontrola implementace a účinnosti opatření	průběžná kontrola dodržení opatření	Liberecký kraj		nenalezení prostředků	
2050	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Liberecký kraj	odbor investic	nezrealizování evalvace	
Financování	celkem	250 000 Kč/zastávka				
	průběžně	50 000 Kč rok/zastávka				

Tabulka 12. Opatření: více autobusových zastávek po městě

Strategický cíl: kvalitní dopravní napojení na regionální a mezinárodní úrovni

Dílčí cíl: Zkvalitnění regionální dopravy přes město

Opatření: rekonstrukce kolejí

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - únor 2019	Předběžná jednání mezi krajem, městem a dopravcem	ujasnění plánu projektu	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU	zdlouhavé jednání	Strategický cíl A - udržitelná mobilita
březen 2019 - červenec 2019	zpracování studie a finančního plánu pro projekt rekonstrukce kolejí	zrychlení propojení vlakového propojení mezi Libercem a Německem	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU	nenalezení prostředků	Zdroje Financování - IROP, OP DOPRAVA
srpen 2019 - prosinec 2019	výběr zpracovatele	zrychlení propojení vlakového propojení mezi Libercem a Německem	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU	netransparentnost výběrového řízení	
leden 2020 - leden 2025	implementace - rekonstrukce	zrychlení propojení vlakového propojení mezi Libercem a Německem	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU	nedržení se rozpočtu a plánu projektu	
únor 2025 - únor 2030	monitoring	průběžná kontrola dodržení opatření	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU		
2030	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Liberecký kraj	Město Chrastava, Liberecký kraj, město Liberec, SŽDC, EU	nezrealizování evalvace	
Financování	celkem	40 000 000 Kč				

Tabulka 13. Opatření: rekonstrukce kolejí

Strategický cíl: kvalitní dopravní napojení na regionální a mezinárodní úrovni

Dílčí cíl: Zkvalitnění regionální dopravy přes město

Opatření: **rekonstrukce vlakového nádraží**

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - březen 2019	jednání mezi SŽDC, městem a krajem	co přesně bude předmětem rekonstrukce, kdo to bude financovat	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj	zdlouhavé jednání	Strategický cíl A - udržitelná mobilita
duben 2019 - listopad 2019	zpracování plánu obnovy a finančního plánu	přesné určení požadavků do výběrového řízení	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj		Zdroje financování - IROP, OP DOPRAVA
prosinec 2019 - květen 2020	výběrové řízení na zhotovitele	kvalitní zpracovatel	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj	netransparentnost výběrového řízení	
červen 2020 - únor 2022	implementace - rekonstrukce	zlepšení kvality a komfortu vlakové dopravy	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj	nedodržení časového a finančního plánu	
únor 2020 - únor 2022	monitoring	kontrola dodržování opatření	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj	nezrealizování monitorovací části	
2022	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	SŽDC (stát)	SŽDC (stát), město Chrastava, Liberecký kraj	nezrealizování evalvace	
Financování	celkem	20 000 000 Kč				

Tabulka 14. Opatření: rekonstrukce vlakového nádraží

Strategický cíl: příkladné multikulturní soužití

Dílčí cíl: multifunkční prostory

Opatření: **vybudování centra Evropského začleňování**

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - leden 2019	zahájení spolupráce Libereckého kraje, Města Chrastava, Agentury pro sociální začleňování	stanovení zájmu všech stran	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	zdlouhavé jednání	Strategický cíl B - sociální soudržnost a Péče o zdravý
únor 2019 - únor 2020	mapování chybějících aktivit, které by bylo do centra vhodné umístit	vhodné volnočasové aktivity pomůžou k soužití různých národností	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	národností menšiny nebudou chtít spolupracovat	Zdroje financování: Evropský sociální fond, IROP
únor 2019 - únor 2021	zpracování projektu pro finanční čerpání z EU	financování z fondů EU	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	projekt nedosáhne na finance z EU	
březen 2021 - březen 2022	výběr vhodné lokality	nalezení vhodného místa kam se bude bezproblémově docházet všem lidem bez ohledu na sociální nebo národností příslušnost	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	nedostatečná kvalita zpracování, špatný odhad finanční náročnosti	
duben 2022 - leden 2023	výběr zpracovatele	kvalitní výběr zpracovatele	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	netransparentnost výběrového řízení	
únor 2023 - únor 2025	implementace	společné aktivity osob různých sociálních, kulturních statusů	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj		
únor 2025 - únor 2027	monitoring	zpětná vazba jak aktivity prospívají multikulturnímu soužití	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	malá návštěvnost centra	
2027	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	multikulturní soužití se nezlepší	
Financování	celkem	50 000 000 Kč				

Tabulka 15. Opatření: vybudování centra Evropského začleňování

Strategický cíl: příkladné multikulturní soužití

Dílčí cíl: začleňování dětí ze sociálně vyloučených rodin

Opatření: systém rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů

časový harmonogram	akce	Výsledek	Garant	zapojené subjekty	riziko	návaznost na cíle UPRÚ
září 2018 - leden 2019	zahájení spolupráce Libereckého kraje, Města Chrastava, Agentury pro sociální začleňování	stanovení zájmu všech stran	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	zdlouhavé jednání	Strategický cíl B - sociální soudržnost a Péče o zdravý
únor 2019 - listopad 2019	vytvoření týmu odborníků, kteří budou mít tuto činnost na starosti	problematiky se ujmou kvalifikovaní lidé	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	zmenšování nezaměstnanosti ve městě	Zdroje financování: OP zaměstnanost, Evropský sociální fond, IROP
prosinec 2019 - září 2020	výběr místa pro rekvalifikační kurzy (nově vzniklý dům evropského začleňování)	snadno přístupné místo pro cílenou skupinu obyvatel	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	zmenšování nezaměstnanosti ve městě	
říjen 2020 - únor 2030	implementace	průběh rekvalifikačních kurzů	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	nezájem ze strany nezaměstnaných	
říjen 2020 - únor 2030	monitoring	pozorování jaký mají kurzy vliv na nezaměstnanost	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	nezájem ze strany nezaměstnaných	
2030	evalvace	celkové vyhodnocení projektu	Město Chrastava	agentura pro sociální začleňování, Liberecký kraj	kurzy nebudou mít vliv na nezaměstnanost	
Financování	celkem	20 000 000 Kč				
	Kč/rok	10 000 000 Kč				

Tabulka 16. Opatření: systém rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů

6.6 Implementace strategického plánu

Po návrhu strategického plánu následuje nezbytné schválení zastupitelstvem obce, po kterém už může přijít krok nejdůležitější, a to jeho implementace. Důležitým faktorem implementace, je mimo jiné, politická síla ve městě. Proces je potřeba začlenit do činnosti úřadu města Chrastava a úkolem pro starostu a tajemníka města bude, aby se pověřené osoby cítily za tuto práci patřičně odměněny a byly pro ni dostatečně kvalifikované. Podstatné je, aby za jednotlivé kroky byla odpovědná vždy jedna osoba, která bude mít konkrétní část na starosti. Na úspěšné implementaci záleží hodnota celého dokumentu (Lipovská, a další, 2014).

6.6.1 Základní fáze implementace:

1. Zveřejnění
2. Informování zaměstnanců a stanovení zodpovědných osob
3. Postupná realizace opatření
4. Monitoring
5. Aktualizace

6.6.2 Zveřejnění

Strategický plán je vhodné zveřejňovat už v průběhu jeho tvorby, aby měla veřejnost možnost se k jednotlivým krokům vyjadřovat. Město Chrastava využívá k zveřejňování rozvojových dokumentů zejména své **webové stránky** nebo **měsíčník Chrastavsko**. U zveřejněného dokumentu je vhodné uvést kontaktní e-mail, kam by mohla veřejnost posílat své připomínky. Město také uspořádá setkání s občany, kde bude veřejnost podrobně s dokumentem seznámena. Vhodné je využít jakýkoliv prostředek, díky kterému by strategický plán mohl vejít do povědomí veřejnosti, např. místní televize.

Obrázek 17. Logo měsíčníku Chrastavsko, (zdroj: URL 2)

6.6.3 Nastavení organizačního zajištění, informování zaměstnanců městského úřadu a stanovení zodpovědných osob

Pro realizaci je třeba co nejdříve informovat všechny osoby, které se budou na implementaci podílet.

- **Zastupitelstvo obce** – Schvaluje plán jednotlivých projektů, schvaluje případnou aktualizaci dokumentu, vyjadřuje se k výsledkům plnění a navrhuje nápravná opatření, v případě potřeby může předkládat vlastní návrhy projektových záměrů.
- **Rada obce** - Schvaluje výstupy komise pro strategii a předkládá podkladový materiál zastupitelstvu (vč. případné aktualizace strategie).
- **Komise pro strategii** - Předseda komise pro strategii odpovídá za svolání jednání, garanti prioritních oblastí informují o plnění projektových záměrů a navrhují nové, členové komise pro strategii schvalují nové projektové záměry, určují jejich priority a sestavují aktualizovaný akční plán, v případě potřeby navrhují aktualizaci strategie, jednání komise pro strategii se účastní zodpovědný zastupitel, který monitoruje realizaci investičních projektů.
- **Garanti prioritních oblastí dle pověření vedení města** - Sbírají od garantů jednotlivých projektů informace o stavu rozpracovanosti stávajících projektových záměrů, připravují návrhy nových projektových záměrů ze svých oblastí a předkládají je komisi pro strategii.
- **Garanti jednotlivých projektů** - Oficiálně pověřené zodpovědné osoby (funkce) za realizaci konkrétních projektů z řad zaměstnanců městského úřadu, popř. členové komisí rady města, odpovědnost za evidenci stavu

plnění svých projektových záměrů, výstupy předává garantům prioritních oblastí (Lipovská, a další, 2014).

6.6.4 Postupná realizace jednotlivých opatření

Dle jednotlivých navržených plánů opatření se budou opatření realizovat. Za každý projekt bude mít odpovědnost konkrétní pověřená osoba. Časový a finanční harmonogram jednotlivých opatření je pouze orientační. Je velice těžké dopředu odhadnout reálnou časovou a finanční náročnost, a to kvůli velkému množství faktorů, které mohou do procesu vstoupit.

V radě obce je vhodné realizaci strategického plánu zařadit do projednání 1-2x ročně. (Miškovský, a další, 2017):

Předmětem projednání strategického plánu města Chrastava :

- generování nových záměrů a jejich prvotní příprava (finanční zdroje, harmonogram; 1x ročně)
- aktualizace akčního plánu, tedy vyřazení ukončených nebo zamítnutých záměrů a doplnění záměrů nových (1-2x ročně)
- příprava a posun v realizaci jednotlivých záměrů (1-2x ročně)
- rozhodnutí o potřebných komunikačních aktivitách určené veřejnosti např.: veřejná projednání, články v místním periodiku (1-2x ročně)
- hodnocení plnění strategického plánu - plnění jednotlivých opatření (1x ročně)

Akční plán jako seznam projektových záměrů pro nejbližší období 10 let je stále živým, realizačním dokumentem (min. 1x za rok aktualizovat) - vhodná doba aktualizace se odvíjí zejména od možnosti provázání aktualizace akčního plánu s přípravou rozpočtu na následující rok - možnost včas zahájit přípravu projektů. (územní, stavební řízení, žádosti o dotace). Aktualizace akčního plánu synchronizovat s frekvencí schůzek rady města ke strategickému plánu. Způsob práce s jednotlivými projektovými záměry (projektový cyklus) je popsán v předchozí kapitole implementačního dokumentu.

6.6.5 Monitoring

Monitoring by se měl provádět každé 3-6 měsíců a to tak, že se vyhodnotí dodržení plnění jednotlivých opatření a cílů. Provádí se sběrem dat o stavu opatření a to zejména, zda jsou realizovány, v jaké jsou fázi, zda jsou dokončené, jak plní svůj účel. Kromě vyhodnocení plnění jednotlivých opatření se celkově zhodnotí plnění celého strategického plánu.

6.6.6 Aktualizace akčního plánu

Strategický plán je na obecné úrovni vize zpracován pro období 32 let, tedy do roku 2050. Úrovni akčního plánu pak přísluší období 10 let – z toho vyplývají potřeby aktualizace dokumentu. Akční plán je navržený jako stále otevřený dokument, jehož aktualizace může probíhat i několikrát ročně (nejméně 1x ročně).

Kroky aktualizace:

1. vyřazení splněných záměrů
2. vyřazení nebo ponechání zamítnutých záměrů (z důvodu neobdržení dotace, nevyřešení vlastnických poměrů apod.)
3. doplnění nových záměrů.

Aktualizace strategického plánu bude v intervalu 5-10 let. Vhodným impulzem pro aktualizaci strategického plánu před koncem jeho platnosti může být například situace, kdy dojde k zásadním změnám v externím prostředí strategického plánu.

Aktualizována bude zejména návrhová část dokumentu na úrovni opatření. Zcela nový strategický plán je vhodné připravit po cca 20 letech. Nový strategický plán je také možné zpracovat i před koncem platnosti plánu stávajícího, a to v případě, kdy bude nezbytná změna strategického cílení v rozvoji města (Miškovský, a další, 2017).

6.6.7 Projektový cyklus v jednotlivých krocích

Cyklus se dá podle strategického plánu města rozdělit následovně

➤ **Identifikace záměru**

realizuje rada města

➤ **Výběr záměru do akčního plánu**

realizuje rada města

➤ **Návrh záměru**

realizuje garant záměru ve spolupráci s projektovým manažerem

➤ **Posouzení návrhu záměru**

realizuje rada města Chrastava

➤ **Technicko-ekonomická příprava záměru**

realizuje garant záměru

➤ **Realizace záměru**

realizuje garant záměru

➤ **Monitoring a udržitelnost záměru**

realizuje garant záměru ve spolupráci s projektovým manažerem

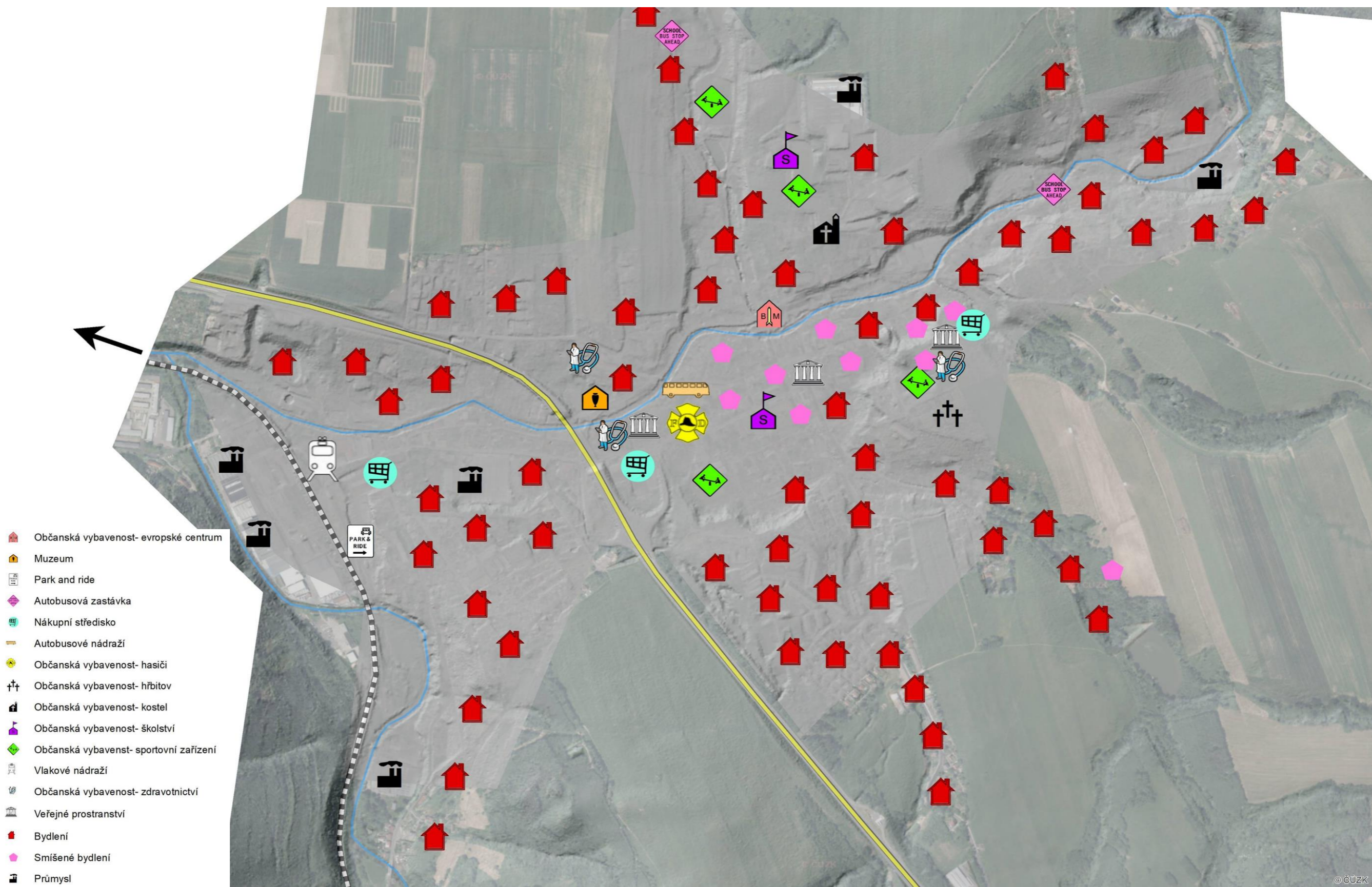
(Miškovský, a další, 2017)

6.7 Územní průmět strategického plánu

V této kapitole diplomové práce jsou jednotlivá opatření rozdělena na ty, která územní průmět mají a na ty, která ho nemají. To, jak se strategický plán propíše do území, bude zobrazeno ve výkresu, který bude součástí příloh.

Opatření s územním průmětem	Opatření bez územního průmětu
<ol style="list-style-type: none">1. studie prověření možnosti využití plochy brownfieldu „Kovák“2. více zastávek hromadné dopravy po městě3. rekonstrukce vlakových kolejí4. rekonstrukce vlakového nádraží5. vybudování centra evropského začleňování6. vybudování muzea kulturních menšin7. lepší kombinace cyklistické a vlakové dopravy8. rozšíření nabídky služeb ve veřejném i soukromém sektoru	<ol style="list-style-type: none">1. vybudování systému pro začleňování dětí z kulturních menšin ve školách a školách2. sestavení týmu odborníků na začleňování kulturních menšin3. za pomoci okolních obcí vytvořit tým odborníků, který vytvoří plán rozvoje a tím pomůže rozvoji celé oblasti4. systém rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných občanů5. prověření kvalifikace a kompetence úředníků6. studie veřejných prostranství7. lepší využití poradní síly krajského úřadu

Tabulka 17. Územní průmět strategického plánu města Chrastavy

Obrázek 18. Detail stavu území po realizaci strategického plánu

7 Diskuse

Tento dokument vznikl jako paralelní strategický rozvojový dokument k „Aktualizaci plánu rozvoje města Chrastava“. Tento plán navazuje jen některými cíli, a to okrajově na plán rozvoje Liberecko – Jablonecké aglomerace (IPRÚ). Možná právě díky absenci návaznosti na nadřazený rozvojový dokument má Chrastava, v porovnání se stejně velkými městy v regionu, menší počet rozvojových projektů, na jejichž financování by se Evropská unie podílela.

Oproti tomuto dokumentu se mnou navrhovaný strategický plán snaží co nejvíce navázat na nadřazené strategické dokumenty a díky tomu dosáhnout na financování větší části konkrétních projektů z fondů Evropské unie, což je pro nastartování rozvoje města zásadní. Na rozdíl od stávajícího strategického dokumentu má strategie upouští od zaměření se na cestovní ruch vzhledem k tomu, že je zbytečné uměle vytvářet turistické cíle, které město samo o sobě nenabízí. Dle mého názoru je důležité zaměřit se na silnější postavení města v regionu a vytvořit fungující sociální soužití různých kulturních i sociálních skupin. Stávající strategický plán zcela postrádá implementační část, která je pro celkovou kvalitu strategického plánu velice důležitá.

Město Chrastava je zařazeno do Integrovaného plánu rozvoje Liberecko – Jablonecké aglomerace (IPRÚ), avšak zařazeno bylo město do tohoto dokumentu z důvodu přímého sousedství s krajským městem. Dokument je navržený spíše pro potřeby měst velikosti Liberec nebo Jablonec nad Nisou, proto je pro menší města, jako je Chrastava, náročné se pomocí tohoto dokumentu prosadit. Město má také možnost čerpat finance z Evropské unie pomocí Místní akční skupiny Podještědí, která se spíše zaměřuje na potřeby menších obcí. Celkový systém financování konkrétních projektů z prostředků EU je pro malé obce náročné, proto je nutné, aby i menší obce měly silné institucionální zázemí, jinak budou stále upouštět od větších projektů čistě ze strachu, že budou muset prostředky, získané z fondů Evropské unie, vrátet, což by jim mnohdy mohlo způsobit existenční problémy.

Jedním z mnou navrhovaných strategických cílů je „Jít příkladem v multikulturním soužití „. Toto téma vzbuzovalo, vzbuzuje a bude vzbuzovat vášnivé diskuze o tom, jak na tuto problematiku nahlížet a jak se s ní vypořádat. Dle mého

názoru se s touto problematikou musí nakládat opatrně, ale když se zvolí vhodné nástroje pro nastavení soužití kulturních a sociálních menšin, můžeme dosáhnout rovnováhy. Autorka Lonie Sandrcockové (Sendercock L. , 2003) byla zastávkyní plánování multikulturních měst, kdy se bude klást velký důraz na potřeby právě ohrožených skupin obyvatel z těch nejspodnějších vrstev. Tvrdila, že pokud chceme opravdu poznat území, měli bychom se učit právě od této skupiny obyvatel, kteří znají ulice a problémy měst do nejmenších podrobností. Mnou navrhovaná opatření, jako vybudování centra evropského začleňování a začleňování dětí ze sociálních a kulturních menšin už od útlého věku, jsou v souladu s touto teorií.

Od přehnané snahy vyjít vstříc příchodím kulturním menšinám zrazuje naopak Giovanni Sartori (Sartori, 2005) ve své knize „Pluralismus, Multikulturalismu a přistěhovalci“. V této knize upozorňuje na hrozby související s multikulturním soužitím ve městech. Když budeme zákony „nadržovat“ těmto menšinám, může to v extrémním případě dopadnout tak, že začnou o území rozhodovat právě tyto menšiny a oni, na rozdíl od původních obyvatel, nebudou dbát na blaho celého území, ale jen na prospěch své komunity. Autor hlásá, že by se místo multikulturního začleňování měla hlásat pluralita, která je také otevřená, ale více chrání původní obyvatele.

Na to, zda by měl nebo neměl urbanista vystupovat jako obhájce spodních vrstev společnosti byly různé názory už v původních školách urbanistů, které jsou popsány také v Urbanistické čítance dva, kterou přeložila do českého jazyka Petra Kůsová za odborné konzultace prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc. Jako první se objevuje komplexní plánovací model, v kterém urbanista vystupuje jako pomocník moci a veřejnost bere jako jeden celek bez ohledu na to, zda se v území vyskytují skupiny obyvatel, které by potřebovaly pomoci prosadit své zájmy, protože sami pro to nemají dostatek schopností. Právě jako reakce na tuto školu vznikl názor, že urbanista by měl být obhájcem těchto menšin, že by měl poznávat a prosazovat jejich zájmy bez ohledu na finanční nebo politický nátlak. Naopak by se měl sám v politice angažovat, aby mohl snáze tyto zájmy prosazovat.

V mé diplomové práci je na rozvoj města nahlíženo s ohledem na potřeby různých skupin obyvatel a zároveň v souladu s politikou Evropské unie.

8 Závěr

Hlavní snahou práce bylo pomocí nového strategického plánu dosáhnout lepších podmínek pro život v severočeském městě Chrastava a zároveň zlepšit jeho postavení v regionu. Tohoto zlepšení lze snadněji dosáhnout pomocí financí z fondů EU. Zejména z tohoto důvodu mnou navržený strategický plán navazuje na dokument „IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou“, pomocí kterého by město na peníze mohlo snadněji dosáhnout.

K dosažení žádaného konečného stavu města jsem ve strategickém plánu navrhla vizi s názvem „Barvy Chrastavy“. K této vizi jsem dospěla zejména nejen díky špatnému začleňování sociálních a kulturních menšin do fungování města, ale také díky potřebě větší rozmanitosti služeb a volnočasových aktivit. Tyto aktivity a prostory by mohli využívat nejen občané města Chrastava, ale také lidé z okolních obcí. Další důležitou potřebou města je propojení jejich rozvojových aktivit s okolními obcemi, čímž by Chrastava upevnila své místo v Regionu. Vize je shrnuta do globálního cíle „Posílit roli města v regionální i globální konkurenci“.

Jednotlivé cíle, jejich dílčí cíle a opatření jsou mezi sebou propojeny, a vzájemně se podporují. Opatření jsou navržena tak, aby byla z větší části zafinancovatelná z fondů EU. Pro naplnění vize je nutné mít kvalitní institucionální zázemí města, což je také jedním z cílů.

Implementační část zároveň pomůže vedení města a především pověřeným osobám k tomu, aby dovedly se strategií dobře naložit a dokázaly realizovat jednotlivá opatření.

Územní průmět strategického plánu ukotvuje jednotlivá opatření a ukazuje celkovou koordinaci stavu a návrhu funkcí v území. Zásadní je umístění centra evropského začleňování do centra města a celkově posilování role centra na poli obslužné funkce smíšené s bydlením. V dopravě je kladen důraz na úpravy kolem současného vlakového nádraží a zkvalitnění vedení železniční dopravní cesty. Dovoluji si tvrdit, že pokud by se město drželo tohoto místy odvážného strategického plánu, mohlo by získat potřebné sebevědomí a stát se rovnocenným partnerem, podobně velkým městům na regionální i globální úrovni.

9 Seznam použitých zdrojů

- Balvín, J. (2012). *Pedagogika, andragogika a multikulturalita*. Praha: Hnutí R v nakl. Radix.
- Binek, J., Svobodová, H., Holeček, J., Galvasová, I., & Chabičovská, K. (2009). *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP, spol. s.r.o.
- Binek, J., Svobodová, H., Holeček, J., Chabičovská, K., Příbyliková, A., & Galvasová, I. (2009). *Synergie ve venkovském prostoru- Přístupy k řešení rozvojových problémů venkova*. GaREP Publishing.
- Boháčková, I., & Hrabánková, M. (2009). *Strukturální politika Evropské unice*. Praha: C.H. Beck.
- Culek, M. (2013). *Biogeografický region České republiky*. Brno: Masarykova univerzita.
- Goodstein, L., Nolan, T., & Pfeiffer, J. (1993). *Applied Strategic Planning: A Comprehensive Guide*. New York: McGraw- Hill.
- Holek, J. (2007). *Liberecký kraj*. Načteno z Analýza romských komunit Libereckého kraje: https://www.kraj-lbc.cz/public/social/analyza_romskych_komunit_lk_d29248adec.pdf
- ITI. (2018). *iti-ucha.cz*. Získáno 29. 1. 2018, z ITI Ústecko- Chomutovská aglomerace: <http://www.iti-ucha.cz/>
- kjh.cz*. (2011). Načteno z Království Jestřebí hory: http://www.kjh.cz/dokumenty_leader/nsp_leader2013_plus_zkracena.pdf
- Lipovská, Z., Dopitová, J., Dubská, I., Báčová, R., Kniezková, T., Komoňová, E., . . . Hubáčková, T. (2014). *www.brandysko.cz*. Získáno 14. 2 2018, z Brandýs nad Labem- Stará Boleslav: <http://www.brandysko.cz/strategie-planovani/d-25574/p1=1028>
- Maier, K., & Čtyroký, J. (2000). *Ekonomika územního rozvoje*. Praha: Grada.
- masjiznihana.cz*. (2018). Získáno 16. 1 2018, z Jižní Haná, místní akční skupina: <http://www.masjiznihana.cz/>

- Ministerstvo zemědělství. (2009). *eagri.cz*. Získáno 8. 12 2017, z *eagri venkov*:
<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/archiv/publikace/leader-budoucnost-venkova-2009.html>
- Miškovský, J., Maier, K., Vorel, J., Mareš, J., Soukup, T., & Hrušková, N. (2017). *urad.mesto-milovice.cz*. Získáno 5. 3. 2018, z Strategický plán města Milovice 2017-2027:
<http://urad.mesto-milovice.cz/cs/uzemni-planovani-a-rozvoj/rozvoj-infratraktury/navrh-strategickeho-planu-rozvoje-mesta-pred-schvalenim-zm.html>
- MMR. (2012). *strukturalni-fondy.cz*. Získáno 10. 12. 2017, z Evropská unie, Evropská fond pro regionální rozvoj, Integrovaný regionální operační program:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Media/Predstavujeme-IROP>
- MMR. (2012). *www.mmr.cz*. Získáno 3. 2 2018, z Ministerstvo pro místní rozvoj ČR:
<http://www.mmr.cz/cs/Uvodni-strana>
- MMR. (2013). Integrované územní investice v programovém období 2014-2020. Praha, Česká republika.
- MMR. (2013). *mseu.mssf.cz*. Získáno 6. 12 2017, z MS2014+: <https://mseu.mssf.cz/>
- MMR. (2016). Integrované plány rozvoje území (IPRÚ). Praha, Česká republika. Získáno 7. 12. 2017, z https://www.mmr.cz/getmedia/368f87a5-93f6-493a-b499-79055f84f1ed/IPRU_ISBN_WEB.pdf
- Na křižovatce kultur, aneb, Romové, Vietnamci a Číňané mezi námi*. (2010). Praha: NIDM- Národní institut dětí a mládeže.
- NSMAS. (2013). Společenské pokyny Evropské komise DG AGRI, EMPL, MARE a REGIO pro komunitně vedený místní rozvoj v Evropských strukturálních a investičních fondech. (Mezinárodní spolupráce NS MAS ČR, Překl.) Praha. Získáno 29. 11. 2017, z <http://www.mas-sedlcansko.eu/wp-content/uploads/2014/05/spolecne-pokyny-ek.pdf>
- NSMAS. (2014). *Současnost a budoucnost venkova*. Praha, Česká republika. Získáno 8. 12. 2017, z file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/brozura-CLLD_8_2014.pdf

- NSMAS. (2015). Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit. Praha, Česká republika. Získáno 8. 12. 2017, z file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/brozura2015.pdf
- NSMAS. (2018). *nsmas.cz*. Získáno 29. 1. 2018, z NSMAS České republiky: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- Preissová, A. (2012). *Krize v multikulturalismu: multukulturalismus v krizi: kolektivní monografie*. Ústí nad Orlicí: Ofts ve spolupráci s katedrou kulturních a náboženských studií Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.
- Preissová, A. (2014). *Multikulturismus- ztracená paradigma*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Sartori, G. (2005). *Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci: esej o multietnické společnosti*. (K. Křížová, Překl.) Praha: Dokořán.
- Sendercock, L. (2003). Význam a rozdíl v teoretických školách. (K. Maier, Editor) *Urbanistická čítanka II. Vybrané tecty urbanistické literatury XX. století*, 94-112.
- Sendercock, L., & Lyssiotis, P. (2003). *Cosmopolis II: mongrel cities in the 21st century*. New York: New York: Continuum.
- Stejskal, J., & Kovárník, J. (2009). *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál.
- Škrabal, I. (2006). *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. Přerov: Centrum pro komunitní práci.
- UUR. (2017). *uur.cz*. Získáno 5. 2. 2017, z Ústav územního rozvoje: <https://www.uur.cz/>
- Wokoun, R. (2007). *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Oeconomica.
- Wokoun, R., & a další. (2011). *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o.

10 Přílohy

Příloha č. 1 Stav území po realizaci strategického plánu

11 Seznam obrázků

OBRÁZEK 1. VYMEZENÍ SÍDELNÍ AGLOMERACE LIBEREC – JABLONEC NAD NISOU, SCHVÁLENÁ VERZE, (ZDROJ: INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE ÚZEMÍ LIBEREC – JABLONEC NAD NISOU, 2015).....	29
OBRÁZEK 2. NÁMĚSTÍ MĚSTA CHRSTAVA 7. SRPNA 2010, (ZDROJ: KRAJ-LBC.CZ)	43
OBRÁZEK 3. PRŮMYŠLOVÁ ZÓNA, CHRSTAVA, 7. SRPNA 2010, (ZDROJ: KRAJ-LBC.CZ).....	44
OBRÁZEK 4. PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY VE MĚSTĚ CHRSTAVA, (ZDROJ: ČSÚ, 2017).....	48
OBRÁZEK 5. PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY VE MĚSTĚ HRÁDEK NAD NISOU, (ZDROJ: ČSÚ, 2017)	48
OBRÁZEK 6. VYJÍŽDKA ZA PRACÍ, (ZDROJ: ČSÚ, 2017)	49
OBRÁZEK 7. VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL VE MĚSTĚ CHRSTAVA, (ZDROJ: ČSÚ, 2017)	50
OBRÁZEK 8. PRŮMĚRNÁ VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL V LIBERECKÉM KRAJI, (ZDROJ: ČSÚ, 2017) 50	
OBRÁZEK 9. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL VE MĚSTĚ CHRSTAVA, (ZDROJ: ČSÚ, 2017)	51
OBRÁZEK 10. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL VE MĚSTĚ CHRSTAVA, (ZDROJ: ČSÚ, 2017) ..	51
OBRÁZEK 11. VĚKOVÉ SLOŽENÍ RESPONDENTŮ V DOTAZNÍKOVÉM ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	52
OBRÁZEK 12. VÝHODY MĚSTA CHRSTAVY DLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	53
OBRÁZEK 13. NEVÝHODY MĚSTA CHRSTAVY DLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	53
OBRÁZEK 14. ŽIVOTNÍ PODMÍNKY MĚSTA CHRSTAVY DLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	54
OBRÁZEK 15. PRIORITY K ŘEŠENÍ VE MĚSTĚ CHRSTAVA DLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	55
OBRÁZEK 16. PODPORA PRŮMYSLU VE MĚSTĚ CHRSTAVA DLE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ, (ZDROJ: LB PLÁN, S.R.O., 2015).....	56
OBRÁZEK 17. LOGO MĚSÍČNÍKU CHRSTAVKO, (ZDROJ: MĚSÍČNÍK CHRSTAVSKO, 2017).....	71
OBRÁZEK 18. DETAIL STAVU ÚZEMÍ PO REALIZACI STRATEGICKÉHO PLÁNU	75

URL 1: <http://www.liberec.cz/ipru/>

URL 2: <http://www.chrastava.cz/chrlisty/index.htm>

12 Seznam tabulek

TABULKA 1. VYUŽITÍ ZDROJŮ JEDNOTLIVÝMI PROGRAMY POMOCÍ NÁSTROJE IPRŮ, ZDROJ: (MMR, 2016).....	24
TABULKA 2. PROBLÉMOVÉ OKRUHY V ÚZEMÍ SO ORP LIBEREC A SO ORP JABLONEC NAD NISOU (ZDROJ: INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE ÚZEMÍ LIBEREC – JABLONEC NAD NISOU, 2015).....	31
TABULKA 3. STROM CÍLŮ (ZDROJ: INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE ÚZEMÍ LIBEREC – JABLONEC NAD NISOU, 2015).....	33
TABULKA 4. NÁVAZNOST SPECIFICKÝCH CÍLŮ NA STRATEGICKÉ (ZDROJ: INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE ÚZEMÍ LIBEREC – JABLONEC NAD NISOU, 2015).....	36
TABULKA 5. VÝVOJ POČTU OBYVATEL, (ZDROJ: ČSÚ, 2017).....	46
TABULKA 6. VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI, (ZDROJ: ČSÚ, 2017).....	47
TABULKA 7. SWOT ANALÝZA MĚSTA CHRSTAVY.....	58
TABULKA 8. PŘEHLED GLOBÁLNÍCH CÍLŮ PRO MĚSTO CHRSTAVA.....	63
TABULKA 9. PŘEHLED OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ STRATEGICKÉ CÍLE.....	65
TABULKA 10. OPATŘENÍ: PROVĚŘENÍ KVALIFIKACE A KOMPETENCE ÚŘEDNÍKŮ.....	66
TABULKA 11. OPATŘENÍ: LEPŠÍ VYUŽITÍ PORADNÍ SÍLY KRAJSKÉHO ÚŘADU.....	66
TABULKA 12. OPATŘENÍ: VÍCE AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVEK PO MĚSTĚ.....	67
TABULKA 13. OPATŘENÍ: REKONSTRUKCE KOLEJÍ.....	67
TABULKA 14. OPATŘENÍ: REKONSTRUKCE VLAKOVÉHO NÁDRAŽÍ.....	68
TABULKA 15. OPATŘENÍ: VYBUDOVÁNÍ CENTRA EVROPSKÉHO ZAČLEŇOVÁNÍ.....	68
TABULKA 16. OPATŘENÍ: SYSTÉM REKVALIFIKACE DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÝCH OBČANŮ.....	69
TABULKA 17. ÚZEMNÍ PRŮMĚT STRATEGICKÉHO PLÁNU MĚSTA CHRSTAVY.....	75